

รายงาน

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ระหว่างวันที่ ๑-๒ เมษายน ๒๕๖๔

ณ ห้องประชุมโรงแรมพรหมพิมาน

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา
ฝ่ายบริหารการศึกษา กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

รายงานผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๒๘ กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (ราชกิจจานุเบกษา ๒๕๔๒ : ๙) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกาศใช้โดยกระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาพบว่า มีข้อดีหลายประการ เช่น กำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ชัดเจน มีความยืดหยุ่นเพียงพอให้สถานศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้ สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากการนำหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและห้องเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.พ. : ๑) เพื่อเตรียมความพร้อมคนให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วน โดยมอบหมายให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งเทคโนโลยี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.พ. : ๒)

ดังนั้น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนของชาติให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล สอดคล้องกับประเทศไทย ๔.๐ และโลกในศตวรรษที่ ๒๑ การจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจในเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.พ. : คำนำ) การเรียนรู้ของผู้เรียน จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ จึงมีความจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้นั้น มีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ ได้แก่ ๑) ครูผู้สอน ๒) หลักสูตร ๓) การเรียนการสอน และ ๔) การวัดและประเมินผล องค์ประกอบทั้ง ๔ ประการ จะสนับสนุนและเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๒ : ๑)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี ตลอดจนเกณฑ์การวัดประเมินผล ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย

เปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น เพื่อให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๑ : คำนำ) ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสำหรับสถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นกรอบ และทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐ : คำนำ)

จากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณา พิจารณาสหุตรการศึษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสำหรับสถานศึกษาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐ : คำนำ) ประกอบกับ การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ประสบปัญหาเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้เด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑-๓) เรียน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีตัวชี้วัดจำนวนมาก ไม่สอดคล้องตามหลักพัฒนาการเด็กที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างเด็กปฐมวัย และเด็กประถมศึกษา เด็กจะอยู่ในช่วงระหว่างการปรับตัว ดังนั้น การปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นสูง จะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาเด็กที่มีความพร้อมแตกต่างกันมากในช่วงวัยนี้ได้พัฒนาไปตามลำดับขั้น (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๒ : คำนำ)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน ๓๙ โรงเรียน จัดการศึกษาทั้งในระดับปฐมวัย จำนวน ๔ โรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา) จำนวน ๔ โรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยมศึกษา) จำนวน ๓๗ โรงเรียน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการเตรียมการ กระบวนการ และผลที่ได้รับจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการ โดยเสนอแนะความต้องการให้จัดกิจกรรมนี้ต่อไป (กลุ่มนิเทศฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ๒๕๖๓ : ๖-๗)

ประกอบกับผลการสำรวจข้อมูลสภาพความต้องการในการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ กับผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย พบว่า ร้อยละ ๙๙.๔๐ มีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ ๗๓.๐๐ จัดโครงการฯ จำนวน ๒ วัน ร้อยละ ๖๑.๒๐ จัดโครงการฯ ในวันราชการ (จันทร์-ศุกร์) และได้เสนอประเด็นเนื้อหาที่ต้องการเข้ารับการอบรมตามโครงการฯ ดังนี้ ร้อยละ ๖๙.๑๐ แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ร้อยละ ๖๒.๙๐ แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ร้อยละ ๕๙.๖๐ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ร้อยละ ๕๑.๑๐ Show and Share หลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษที่เข้าร่วมพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ ๔๘.๓๐ ทบทวนและตรวจสอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ร้อยละ ๔๘.๓๐ กำหนด School Concept และ DOE ของสถานศึกษา เพื่อจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ และร้อยละ ๖.๗๐ ทบทวนและตรวจสอบหลักสูตรปฐมวัย ตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (กลุ่มนิเทศฯ องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ๒๕๖๔ : ๑-๓)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๔๕ “(๗ตรี) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก” ประกอบกับเหตุผลความต้องการจำเป็นดังกล่าว กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหารการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จึงกำหนดจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และครูระดับปฐมวัย ระหว่างวันที่ ๑-๒ เมษายน ๒๕๖๔ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของโลก บริบทของสถานศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อจัดอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

๒.๑ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เชิงปริมาณ

๑) จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ครูระดับปฐมวัย และคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น ๔๓๐ คน

๓.๒ เชิงคุณภาพ

๑) ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ครูระดับปฐมวัย ร่วมทบทวน ตรวจสอบ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๔. สถานที่ดำเนินการ

-กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหารการศึกษา กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
-โรงแรมพรหมพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๑-๒ เมษายน ๒๕๖๔

๖. วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่ดำเนินการ
ขั้นวางแผน (Plan)	๑. ศึกษานโยบาย แนวปฏิบัติ แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ๒. กำหนดรูปแบบแนวทางการดำเนินกิจกรรม ๓. ประสานวิทยากรและคณะประสานสถานที่ จัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ๔. จัดทำหนังสือแจ้งโรงเรียนส่งรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ ทำบันทึกข้อความเรียนเชิญประธานพิธีเปิด พิธีปิดโครงการ เชิญหัวหน้าส่วนราชการร่วมพิธีเปิด เชิญวิทยากรและคณะ จัดทำกำหนดการ จัดทำแบบลงทะเบียน คำกล่าวเปิด คำกล่าวรายงาน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ๕. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เชิญคณะกรรมการดำเนินงานประชุมชี้แจง กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม ๖. จัดทำเอกสาร เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการดำเนินโครงการ	๒๓-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔	ณ กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหารการศึกษา กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
ขั้นดำเนินการ (Do)	๗. ดำเนินการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๒ วัน (รายละเอียดกำหนดการแนบท้ายโครงการ)	๑-๒ เมษายน ๒๕๖๔	ณ โรงแรมพรหมพิมาน จังหวัดศรีสะเกษ
ขั้นกำกับติดตาม (Check)	๘. ประเมินผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ๙. เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล	๓-๑๘ เมษายน ๒๕๖๔	ณ กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหารการศึกษา กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่ดำเนินการ
ขั้นนำข้อมูลไปใช้ (Action)	๑๐. สรุปผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ๑๑. นำเสนอข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น	๑๙-๓๐ เมษายน ๒๕๖๔	ณ กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหารการศึกษา กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

๗. งบประมาณ

ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ หน้า ๑๗๗ ค่าใช้จ่ายการบริหารสถานศึกษา โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปรับปรุงใหม่ (เงินอุดหนุนทั่วไปด้านการศึกษาของ อบท.) เพื่อจ่ายเป็นเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมการอบรมตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปรับปรุงใหม่ สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๓๙ แห่ง และกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แห่งละ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนสำหรับส่งเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่น (ส่งเสริม พัฒนาการศึกษาและการประเมินผล), ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑, และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (แผนพัฒนาท้องถิ่นและระเบียบหรือหนังสือสั่งการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) อบจ.ศก.เพิ่มเติมแก้ไข เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เล่มที่ ๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการศึกษาท้องถิ่น ๔.๑ ด้านบริการชุมชนและสังคม แผนงานการศึกษา หน้า ๒๐๖ โครงการที่ ๓๘(๑๙)

๘. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
เชิงปริมาณ ๑. จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ครูระดับปฐมวัย และคณะกรรมการดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น ๔๓๐ คน	- สัมรวจ	- แบบสำรวจจำนวนผู้ร่วมโครงการฯ
เชิงคุณภาพ ๑. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และครูระดับปฐมวัย ร่วมทบทวน ตรวจสอบ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	- ตรวจสอบ	- แบบตรวจสอบการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มนิเทศฯ ฝ่ายบริหารการศึกษา กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ อบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

๑๐.๒ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และครูระดับปฐมวัย ทบทวน ตรวจสอบ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๑๑. กำหนดการดำเนินโครงการ

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียนรายงานตัว
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ: กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง แลกเปลี่ยนเรียนรู้
	ภายใต้ต้นทุนความเข้าใจ Competency สู่หลักสูตร ฐานสมรรถนะ
	กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง แลกเปลี่ยนเรียนรู้
	ภายใต้ต้นทุนความเข้าใจ Competency สู่หลักสูตร ฐานสมรรถนะ
	กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา กระบวนการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา
	กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา กระบวนการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.	รับประทานอาหารว่าง
๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ (ต่อ): กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง แลกเปลี่ยนเรียนรู้
	ภายใต้ต้นทุนความเข้าใจ Competency สู่หลักสูตร ฐานสมรรถนะ
	กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง แลกเปลี่ยนเรียนรู้
	ภายใต้ต้นทุนความเข้าใจ Competency สู่หลักสูตร ฐานสมรรถนะ
	กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา กระบวนการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา
	กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา กระบวนการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ: กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร + กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา
	การพัฒนากรอบสมรรถนะและแนวทางการจัดการเรียนการสอน
	ฐานสมรรถนะ “ต้นแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ”
	กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา + กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา เรียนรู้เป้าหมาย
	โดยยึดบริบทโรงเรียนเป็นสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ภายใต้
	การสร้างยุทธศาสตร์สมรรถนะเชิงรุกของโรงเรียน
๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.	รับประทานอาหารว่าง

๑๔.๔๕ - ๑๗.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ (ต่อ): กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร + กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา การพัฒนากรอบสมรรถนะและแนวทางการจัดการเรียนการสอน ฐานสมรรถนะ “ต้นแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ” กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา + กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา เรียนรู้เป้าหมาย โดยยึดบริบทโรงเรียนเป็นสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ภายใต้ การสร้างยุทธศาสตร์สมรรถนะเชิงรุกของโรงเรียน
๑๗.๐๐ - ๑๗.๓๐ น.	สรุปและนำเสนอผลการปฏิบัติ
วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔	
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียนรายงานตัว
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ โดยนายวิจิต ไตรสรณกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ: กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา+กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา+ กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา กิจกรรม Preview : Shop: Show : Share and Exchange : การสร้างความเข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ฉบับโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.	รับประทานอาหารว่าง
๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ: กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา+กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา+ กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา กิจกรรม AAR Preview : Shop: Show : Share and Exchange : การสร้างความเข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ฉบับโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ: กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร + กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา+ กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา + กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา กิจกรรม Shop: Show : Share ๘ ฐานการเรียนรู้หลักสูตรฐานสมรรถนะ
๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.	รับประทานอาหารว่าง
๑๔.๔๕ - ๑๗.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ: กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร + กลุ่มที่ ๒ นวัตกรรมการศึกษา+ กลุ่มที่ ๓ ประถมศึกษา + กลุ่มที่ ๔ มัธยมศึกษา กิจกรรม Exchange to Competency Based Curriculum
๑๗.๐๐ - ๑๗.๓๐ น.	สรุปและนำเสนอผลการปฏิบัติ มอบเกียรติบัตร ปิดการประชุมฯ

หมายเหตุ : กิจกรรมนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๑๒. สรุปผลการประเมิน

ความเป็นมา

ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวมที่แสดงถึงความด้อยคุณภาพของการศึกษาและระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ความด้อยคุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติที่มีคุณภาพต่ำลงจนน่าวิตก รวมทั้ง ขีดความสามารถในการแข่งขันที่อยู่ในระดับต่ำไม่ได้มาตรฐานสากล แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน จากข้อมูลต่อไปนี้

ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนต่ำมาก O-NET (Ordinary National Education Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานจัดขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ สทศ. ซึ่งเป็นการจัดสอบสำหรับนักเรียนชั้นป.๖ ม.๓ และ ม.๖ เพื่อวัดคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาของนักเรียนและโรงเรียน โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นกรอบในการออกแบบทดสอบ พบว่าคุณภาพของผู้เรียนต่ำมาก ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกสาระการเรียนรู้ และมีแนวโน้มต่ำลงทุกปี

คุณภาพการศึกษาไทยต่ำมาก

ผลการสอบ O-NET ต่ำมาก

ผลการสอบ O-Net ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 พ.ศ. 2561

ผู้เข้าสอบกว่า 372,000 คน

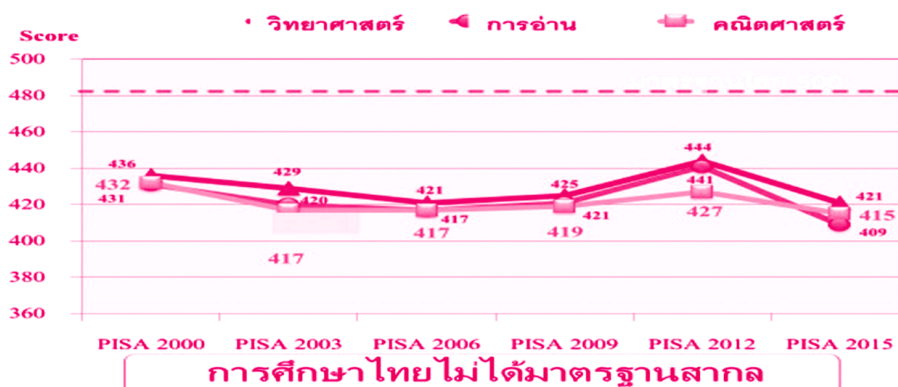
คะแนนเฉลี่ย	คณิตศาสตร์	24.53 %
	ภาษาอังกฤษ	28.31 %
	วิทยาศาสตร์	29.37 %
	สังคมศาสตร์	34.70 %
	ภาษาไทย	49.25 %

ส่วนใหญ่คะแนนต่ำกว่าปีก่อน

ผลคะแนนผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ตกเกณฑ์

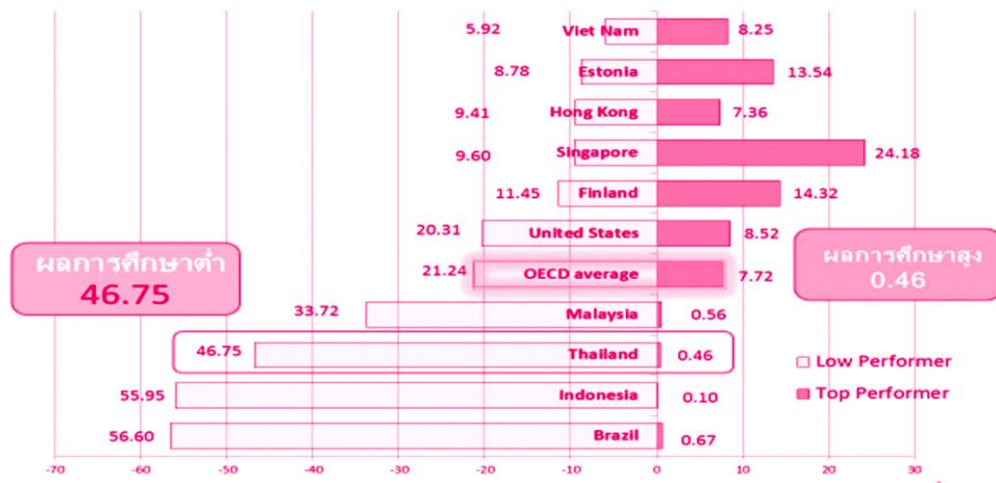
ผลการสอบ PISA ต่ำมาก อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ๑๕ ปี ไม่ได้มาตรฐานสากล PISA เป็นชื่อย่อของ Programme for International Student Assessment ซึ่งเป็นผลงานของ OECD (Organization for the Economic Cooperation and Development) เป็นองค์กรของประเทศที่พัฒนาแล้วทางเศรษฐกิจ ๓๔ ประเทศ ประเทศสมาชิกของ OECD เหล่านี้ใช้ PISA เพื่อประเมินเด็กอายุ ๑๕ ปี ทั่วโลกว่ามีความพร้อมที่จะอยู่ร่วมในสังคมเพียงใดโดยมุ่งทดสอบว่านักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิต หรือสถานการณ์จริงได้หรือไม่ ผลการประเมินพบว่าเด็กไทยมีคุณภาพต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่าน แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนไทยยังไม่ได้มาตรฐานสากล และคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างต่อเนื่อง

ผลการสอบ PISA ต่ำมาก ตลอด 15 ปี

ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเทียบกับชาติอื่น ๆ พบว่า มีนักเรียนถึงร้อยละ ๔๖.๗๕ ที่มีผลการศึกษาค่ำ และมีเพียงร้อยละ ๐.๔๖ เท่านั้นที่มีผลการศึกษาในระดับสูง

ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเปรียบเทียบกับชาติต่าง ๆ (ร้อยละ)

คุณลักษณะของผู้เรียนอันเป็นผลจากการศึกษาผลจากการจัดการศึกษาทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดประเมินผล มีข้อค้นพบว่าแม้จะมีผู้เรียนจำนวนหนึ่งประสบความสำเร็จ มีคุณลักษณะเป็นที่พอใจ แต่เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด คือ ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระจำนวนมาก แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

หัวโต ตัวลีบ คือ มีการเรียนรู้ที่ขาดความสมดุล เน้นทางด้านสติปัญญาความรู้ แต่ขาดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น การลงมือปฏิบัติ การพัฒนาลักษณะนิสัย

รู้ธรรมดา แต่ไม่มีธรรมะ คือ มีความรู้ แต่ปฏิบัติตามสิ่งที่รู้ไม่ได้ เพราะขาดการฝึกฝนอย่างเพียงพอ รวมทั้งขาดประสบการณ์ที่ช่วยให้ซาบซึ้งในคุณค่าและความหมายของสิ่งที่เรียน

นกแก้วนกขุนทอง คือ สามารถเรียนรู้โดยจดจำความรู้ เข้าใจในระดับผิวเผิน ไม่รู้สึก ไม่รู้จริง ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ

เก่งแบบเปิด คือ ไม่เก่ง ไม่เชี่ยวชาญอะไรสักอย่าง ไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้ศักยภาพและความถนัดของตนไม่มีเป้าหมายในชีวิต ไม่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง

เรียนเพื่อสอบ คือ เรียนเพื่อให้ได้เกรดหรือให้สอบผ่าน ๆ ไป ไม่ได้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต

เรียนแบบตัวใครตัวมัน คือ ต่างคนต่างเรียน ไม่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ไม่สนใจว่าจะเรียนรู้ไปช่วยเหลือสังคม หรือสร้างความเปลี่ยนแปลงอะไรได้

ไม่แคร์ไม่สนที่จะเรียนรู้ในระบบ เพราะไม่เห็นคุณค่าของการเรียน การเรียนไม่มีความหมายต่อตนเองต่อชีวิตของตน

ปัญหาผลลัพธ์คุณภาพของผู้เรียนโดยรวม และคุณลักษณะของผู้เรียนที่น่าเสนอข้างต้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาอีกจำนวนมาก ที่นำมาสู่คำถามสำคัญว่าอะไรเป็นสาเหตุ และจะแก้ไขอย่างไรเพื่อให้อสภาพปัญหานั้นหมดไป และเกิดสภาพใหม่ที่พึงประสงค์

ประเด็นเชิงพื้นที่ที่ความอิสระของสถานศึกษาในการใช้หลักสูตรตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ สถานศึกษานำร่องมีอิสระที่จะเลือกใช้หลักสูตรได้ ตามมาตรา ๒๐ (๔) มาตรา ๒๕ และมติคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเมื่อ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๓ ที่เห็นชอบให้ หลักสูตรอิงสมรรถนะเป็นหลักสูตรตามมาตรา ๒๔ วรรคสี่ และให้สถานศึกษานำร่องสามารถประยุกต์ใช้ แนวคิดหลักการของหลักสูตรอิงสมรรถนะหรือใช้นวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ๆไปทดลอง พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของตนเองได้โดยจำแนกประเภทของหลักสูตรที่สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา สามารถเลือกใช้ได้โดยอิสระ ๔ ประเภท

หลักสูตรประเภทที่ ๑ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการปรับและได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นหลักสูตรตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเห็นชอบให้มีการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ไปปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามมาตรา ๒๐ (๔) ทั้งนี้หลักสูตรที่ปรับใช้ดังกล่าวจะต้องครอบคลุมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยจะต้องมี การบูรณาการสาระการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองความสามารถความถนัดความสนใจของผู้เรียนและ สภาพภูมิสังคม รวมทั้งมีกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

หลักสูตรประเภทที่ ๒ : หลักสูตรที่ปรับเพิ่มเติมจากหลักสูตรประเภทที่ ๑ และได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการขับเคลื่อน

หลักสูตรประเภทที่ ๓ : หลักสูตรอื่นที่สถานศึกษานำร่องประสงค์จะจัดการเรียนการสอน โดยไม่ใช่ หลักสูตรประเภทที่ ๑ และ ๒ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบาย

หลักสูตรประเภทที่ ๔ : หลักสูตรต่างประเทศ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบาย **การระดมความคิด (Brainstorming Participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันในลักษณะ ของการร่วมคิด ที่มาจากทุกฝ่ายภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ**

สถานการณ์ด้านคุณภาพผู้เรียนสาเหตุที่ทำให้เด็กไทยด้อยคุณภาพ? ผู้ที่ตกเป็นจำเลยที่ถูกกล่าวหา มากที่สุด ก็คือ **ครู!** และคงเป็นการยากที่จะบอกว่าคำตอบนี้ถูกหรือผิด

คำตอบนี้ถูก เพราะครูเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด การเรียนรู้ทั้งหลายที่เด็กได้รับ มาจาก ครูเป็นส่วนใหญ่ การที่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ เพียงใด ขึ้นกับความสามารถของครู ทั้งตัวครูและการสอนของ ครูต่างก็มีอิทธิพลต่อเด็กในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น ความด้อยคุณภาพของเด็ก ก็น่าจะมาจากครูและการสอนของ ครูเป็นสำคัญ

แต่ ในอีกคำตอบหนึ่ง จะกล่าวว่า ความด้อยคุณภาพของนักเรียนเป็นความรับผิดชอบของครูเพียง ฝ่ายเดียวก็ไม่ได้ เพราะมีตัวแปรอื่น ๆ อีก เป็นจำนวนมากที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อทั้งครูและนักเรียน ผู้บริหารและนโยบาย การบริหารจัดการทั้งด้านกายภาพ งบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และ สวัสดิการ อีกทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และนโยบายและการบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ต่างส่งผลต่อการ ปฏิบัติงานของครู และไกลออกไปจากครูและโรงเรียน สังคม ชุมชน ก็คือ รัฐและนโยบายระดับชาติซึ่งเป็น ระบบใหญ่ ที่ดูเหมือนห่างไกลจากตัวครูและนักเรียน แต่ผลกระทบจากระบบใหญ่ ส่งผลโดยตรงต่อครูและ นักเรียนเช่นเดียวกัน

ดังนั้น ความด้อยคุณภาพของนักเรียน จึงมีผลมาจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างบริบทต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่ตัวครูเพียงคนเดียว ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีสัมพันธ์กับตัวครูทั้งหมด

ข้อมูลที่จะนำเสนอในตารางต่อไปนี้เป็น การวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์และผลกระทบที่มีต่อกันของตัวแปรที่สำคัญ ๔ ประการ คือ หลักสูตร การสอนและการวัดประเมินผล กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และคุณภาพผู้เรียน เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

กระบวนการระดมความคิด (Brainstorming Participation) แก้ปัญหา

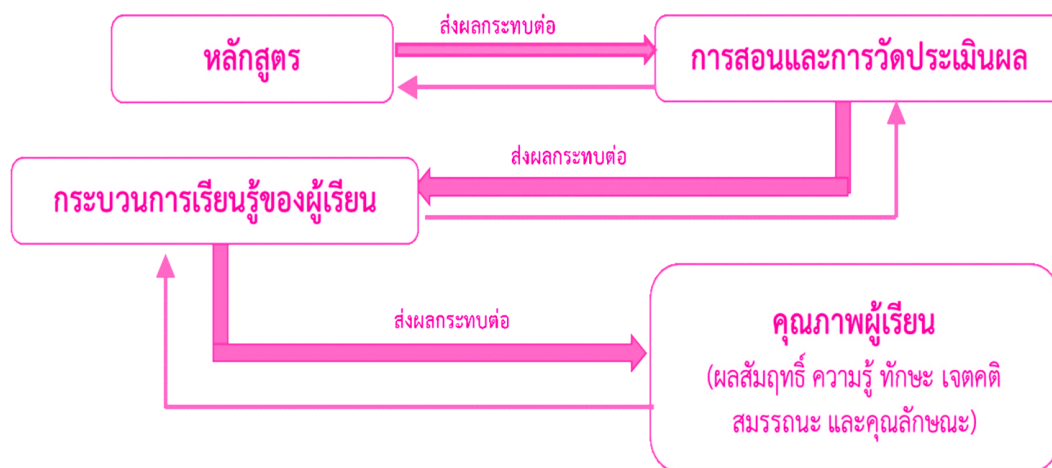

หลักสูตร	การสอนและการวัดและประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
ด้านโครงสร้างเนื้อหาและเวลาเรียน หลักสูตรอิงมาตรฐานมีตัวชี้วัดจำนวนมาก และตัวชี้วัดอิงเนื้อหา	สอนเนื้อหาความรู้จำนวนมากเกินความจำเป็น บางเนื้อหาไกลตัวผู้เรียน	เรียนเรื่องยาก ยุ่ง เยอะ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง ไกลตัว ไม่มีความหมายและไม่มีประโยชน์แก่ตัวเอง	เบื่อการเรียน ไม่ใฝ่เรียนรู้ ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้
	- ใช้เวลาสอนเนื้อหาจำนวนมาก มีเวลาฝึกทักษะและพัฒนาคุณลักษณะน้อย - เนื้อหาหนัก เวลาน้อย ทำให้ไม่สามารถสอนได้ลึกซึ้ง	- ไม่ได้ฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ - เรียนรู้แบบผิวเผิน (Surface Learning) ไม่ได้ศึกษาแบบวิเคราะห์ เจาะลึก	- ขาดทักษะและที่จำเป็น ทำให้ไม่เป็น - มีความเข้าใจผิวเผิน ทำให้ใช้ความรู้ไม่ได้แก้ปัญหาไม่เป็น
จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดแยกเป็นความรู้ ทักษะ และเจตคติ	สอนแยกตามตัวชี้วัด รายตัวและจุดประสงค์รายข้อ	เรียนรู้เป็นส่วนๆ ไม่เกิดการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม	ไม่สามารถนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้สมรรถนะความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่ง ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	สอนแยกส่วน โดยไปไม่ถึง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	

หลักสูตร	การสอนและการวัดและประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
กำหนดให้ครูพัฒนาสมรรถนะ ๕ ประการให้แก่ผู้เรียน	ครูไม่เข้าใจ ขาดทั้งความรู้และทักษะในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	ไม่ได้เรียนรู้และไม่ได้รับการฝึกนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดสมรรถนะ	ไม่เกิดสมรรถนะตามที่กำหนด
ด้านการวัดและประเมินผล กำหนดให้วัดและประเมินตามตัวชี้วัดทุกตัว	- สอบทุกตัวชี้วัดใช้เวลามาก - เร่งสอนเพื่อให้ได้สอบตามตัวชี้วัด	- เครียด เพราะต้องสอบบ่อย - ใช้เวลาไปกับการท่องจำเพื่อนำไปสอบ แทนที่จะได้ใช้เพื่อ การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น	- ขาดทักษะ การคิดไตร่ตรอง มองย้อนและสะท้อนผล - เรียนเพื่อให้สอบผ่าน
	- ไม่ได้ประเมินองค์รวมของความรู้ความเข้าใจ สอบแยกตามตัวชี้วัดแต่ละตัว - ละเลยการประเมินทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ เพราะขาดเครื่องมือวัด	- เรียนรู้แบบแยกส่วน ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียน - ไม่ให้ความสนใจกับการพัฒนาคุณลักษณะ ค่านิยม หรือเจตคติ	- ไม่เห็นผลลัพธ์ที่เป็นองค์รวมของผู้เรียน - ใส่ใจเฉพาะเรื่องที่จะสอบแล้วได้คะแนน

แนวทางแก้ปัญหา

หลักสูตรการสอนและการวัดประเมินผล แบบเดิม ยังไม่สามารถส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียน ตามที่พึงปรารถนา จึงจำเป็นที่จะต้องแสวงหาแนวคิด แนวทางและวิธีการอื่นที่สามารถช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

การศึกษาฐานสมรรถนะคือ อะไร? (Competency - Based Education: CBE)

๑. แนวทางการนำกรอบสมรรถนะหลักสู่การพัฒนาผู้เรียน การนำกรอบสมรรถนะหลักมาสู่การพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนและในโรงเรียนทำได้หลายทาง ในที่นี้ขอเสนอแนะ ๖ แนวทาง ซึ่งครูสามารถเลือกใช้ตามความพร้อมและบริบทโรงเรียนและความถนัดของตน ดังนี้

แนวทางที่ ๑ "ใช้งานเดิม เสริมสมรรถนะ" เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรกสมรรถนะซึ่งครูเห็นว่าสอดคล้องกับบทเรียนนั้นเข้าไปและคิดกิจกรรมเสริมเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะนั้นเพิ่มขึ้น เป็นการช่วยเพิ่มการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เข้มข้นมีความหมายและเกิดสมรรถนะที่ต้องการ

แนวทางที่ ๒ "ใช้งานเดิม ต่อเติมสมรรถนะ" เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต่อยอดเพิ่มเติมจากงานเดิมให้ต่อเนื่องไปถึงขั้นการฝึกฝนการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้เรียนรู้แล้วไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในเรื่องที่เรียนรู้นั้น

แนวทางที่ ๓ "ใช้รูปแบบการเรียนรู้ สู่การพัฒนาสมรรถนะ" เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการนำรูปแบบการเรียนรู้ต่างมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกันและเพิ่มเติมกิจกรรมที่สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะนั้นให้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย

แนวทางที่ ๔ "สมรรถนะเป็นฐาน ผสานตัวบ่งชี้" เป็นการจัดการเรียนรู้โดยนำสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาเป็นตัวตั้งและนำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันมาออกแบบการสอนร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและทักษะตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไปพร้อมๆกันกับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่ต้องการ

แนวทางที่ ๕ "บูรณาการ ผสานหลายสมรรถนะ" เป็นการจัดการเรียนรู้โดยนำสมรรถนะหลักหลายสมรรถนะเป็นตัวตั้งและวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง แล้วออกแบบการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยบูรณาการ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมโดยเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

แนวทางที่ ๖ "สมรรถนะชีวิต ในกิจวัตรประจำวัน" เป็นการสอดแทรกสมรรถนะที่ส่งเสริมการทำกิจวัตรประจำวันต่างๆของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น เป็นการใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่ทำอยู่แล้วเป็นสถานการณ์ในการฝึกฝนสมรรถนะ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ต้องการแล้วยังช่วยทำให้การทำกิจวัตรประจำวันของผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

สรุปภาพของเด็กไทย สมรรถนะของเด็กไทยและแนวทางพัฒนาเด็กไทยให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ได้ดังนี้

๑. ภาพของเด็กไทยที่ชาติต้องการ มี ๔ ลักษณะคือ

๑.๑ คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)

๑.๒ คนไทยอยู่ดี มีสุข (Happy Thais)

๑.๓ คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)

๑.๔ พลเมืองไทย ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

๒. คุณลักษณะทั้ง ๔ ประการ สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านสมรรถนะทั้ง ๑๐ ด้าน ดังนี้

๒.๑ คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)

๑) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)

๒) คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)

๓) การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry and Scientific Mind)

๔) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)

๒.๒ คนไทยอยู่ดี มีสุข (Happy Thais)

๕) ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)

๖) ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ (Career Skills and Entrepreneurship)

๒.๓ คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)

๗) ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher Order Thinking Skills and Innovation)

๘) การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy : MIDL)

๒.๔ พลเมืองไทย ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

๙) การทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)

๑๐) การเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล (Active Citizens with Global Mindedness)

สมรรถนะหลักทั้ง ๑๐ ด้าน ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถพัฒนาให้แก่ผู้เรียนได้โดยผ่านทางสาระวิชา หรือสาขาวิชาต่าง ๆ ผ่านประสบการณ์และกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร และผ่านเหตุการณ์ ปัจจุบันและประเด็นสำคัญของชุมชน สังคม ประเทศและโลก รวมทั้งบริบทที่หลากหลาย โดยครูสามารถ เลือกใช้แนวทางที่นำเสนอไว้เบื้องต้น ๖ แนวทาง ตามความเหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของตน

การร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุสมรรถนะหลักทั้ง ๑๐ ด้านดังกล่าว ย่อมส่งผลรวมให้ผู้เรียน เป็นคนไทยที่มีคุณลักษณะอันเป็นองค์รวมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมรรถนะด้านภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร และสมรรถนะด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เป็นสมรรถนะหลักของความรู้ภาษา (Language Literacy) และความรู้คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐาน (Basic Literacy)

สมรรถนะหลักทั้ง ๑๐ ด้าน ต่างเกี่ยวพันกันและกัน และส่งผลร่วมกันทำให้ผู้เรียนเป็นคนไทยที่มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน เป็นความรู้พื้นฐาน (Basic Literacy) ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญจำเป็นมาตั้งแต่ อดีตโดยในโลกแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความก้าวหน้าสูงทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทย ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วยเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ สมรรถนะการสืบสอบ ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ เป็นทักษะกระบวนการสำคัญของความรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) จึงเป็นสมรรถนะที่ต้องส่งเสริมให้มากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่ยิ่งทวีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้และการติดต่อสัมพันธ์กับโลกไร้พรมแดน

สมรรถนะทั้ง ๔ ด้าน เป็นสมรรถนะสำคัญของความฉลาดรู้ทั้ง ๔ เรื่อง จึงเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่จะทำให้คนไทยเป็นคนไทยที่ฉลาดรู้ (Literate Thais) เมื่อผู้เรียนมีเครื่องมือพื้นฐาน (Basic Tools) ทั้ง ๔ ด้านที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้ การสืบสอบหาความรู้และการสื่อสารติดต่อกับผู้อื่นแล้ว ก็จะสามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นในการใช้ชีวิตให้อยู่ดีมีสุข มีอาชีพตามความถนัด สามารถเลี้ยงชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายชีวิตของตน สมรรถนะด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน และสมรรถนะด้านอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการจึงเป็นสมรรถนะที่ส่งผลให้คนไทยเป็นคนไทยที่อยู่ดีมีสุข (Happy Thais) พร้อมทั้งพัฒนาตนเองให้มีความสามารถที่สูงขึ้น เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ตน สังคม และประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาชีวิตให้ก้าวหน้าต่อไป ส่วนสมรรถนะด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม และการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล นับเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความเป็นคนไทยสามารถสูง (Smart Thais) สามารถใช้ศักยภาพของตนร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ส่วนรวมสังคม ประเทศชาติและโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และพัฒนาความก้าวหน้าไปด้วยกันอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นคุณสมบัติของพลเมืองไทยที่ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens) ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก และสมรรถนะที่จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะของพลเมืองแบบนี้ได้คือ สมรรถนะด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และภาวะผู้นำ และสมรรถนะด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล

ทบทวนสู่การร่วมวางแผน (Planning Participation) คือ การนำสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยพิจารณาดำเนินการ ทบทวน ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาก่อน แล้วจึงปรับตามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปสู่การปรับเข้าสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะด้วยการระดมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ๑๓ กระบวนการ โดยพิจารณาดังนี้

๑. โรงเรียนเสนอเพื่อปรับปรุงคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นปัจจุบัน

๒. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๔ (ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

๓. สรุปการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เช่น ปก คำนำ สารบัญ ประกาศ ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะ คุณลักษณะฯ โครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ภาคผนวก เป็นต้น แล้วนำเสนอรายละเอียดการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตารางแสดงให้ชัดเจน

๔. ความนำเดิม (ความจำเป็นความสำคัญ การเปลี่ยนแปลง หลักสูตรแกนกลางฯ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ) + พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา + ประกาศโรงเรียนนารองฯ + เมืองศรีสะเกษ ๑๐ ปี/ ผลลัพธ์ทางการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ (Sisaket ASTECS) + จุดเน้นและความต้องการของโรงเรียน (แนวคิด หลักการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดหรือความสนใจของผู้เรียน และสภาพภูมิสังคม)

ผลลัพธ์ทางการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ (Sisaket's Desired Outcomes of Education) :

Sisaket A S T E C S

๑. ORGANICAGRICULTURE

(เกษตรอินทรีย์ก้าวหน้า):

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรอินทรีย์ที่มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค เป็นนักบริหารและนักการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ระดับประเทศและระดับโลก มีความสามารถคิดสร้างสรรค์ ต่อยอด การพัฒนาผลผลิต/ผลิตภัณฑ์จากฐานทุนเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาวะและการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีสำนึกต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมคำนึงถึงการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(๒) WORLD CLASS SPORT

(กีฬาก้าวไกล)

มีศักยภาพเป็นนักกีฬา และบุคลากรด้านการกีฬามืออาชีพ ในระดับประเทศ และระดับโลก มีความสามารถรู้ บูรณาการศาสตร์การกีฬาสากล ศาสตร์กีฬาพื้นบ้าน พัฒนาเป็นธุรกิจการกีฬาและสุขภาพ มีความสามารถเป็นนักบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อสร้างศรีสะเกษ ให้เป็น Sport City นำศาสตร์กีฬาสู่การพัฒนาสุขภาวะกาย ใจ ของคนศรีสะเกษ

(๓) CREATIVE TOURISM

(ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์)

มีความสามารถในการ “สร้างสรรค์การท่องเที่ยว” จากฐานทุนบริบทพื้นที่ เพื่อสร้างอาชีพ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และสร้างการเรียนรู้ให้กับคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว ได้มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในทุกมิติทั้งด้านภูมิศาสตร์ทรัพยากรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาเศรษฐกิจและสังคมมีความสามารถในการเป็นนักสื่อสารเพื่อถ่ายทอดคุณค่าวิถีวัฒนธรรมและความเป็นท้องถิ่นในทุกมิติ มีความรู้และทักษะด้านภาษาและสื่อสารได้ดี

(๔) INNOVATIVE ENTREPRENEUR

(นวัตกรรมประกอบการ)

:คิดค้นต่อยอดสร้างคุณค่าให้สร้างนวัตกรรมได้ สามารถพัฒนาอาชีพเชิงสร้างสรรค์และตอบโจทย์บริบทจังหวัดศรีสะเกษ มีความรู้ มีทักษะด้าน Digital & Technology & E-COMMERCE มีความรอบรู้สถานการณ์โลก และสามารถวิเคราะห์เชื่อมโยง สะท้อนคุณค่ากับวิถีท้องถิ่นได้ มีความสามารถด้านการด้านการตลาด แนวโน้มของการบริโภค การบริหารจัดการเครือข่ายเชิงระบบพึ่งตนเอง และดูแลครอบครัวได้

(๕) CULTURE DIVERSITY

(ร่ำรวยศิลปวัฒนธรรม)

มีความรู้ ความเข้าใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ของชุมชนท้องถิ่น ทั้งด้านชาติพันธุ์ ประเพณี วิถีวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ บุคคล และสถานที่สำคัญ และอาหาร พื้นบ้าน ร่วมอนุรักษ์สืบสาน วัฒนธรรม ภูมิปัญญา โดยการนำมาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต การทำงาน ด้วยความเข้าใจ และภาคภูมิใจต่อยอดคุณค่าสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การยอมรับระดับสากล

(๖) SiSaKet SPIRIT

(จิตวิญญาณศรีสะเกษ)

คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดเป็นระบบ แก้ปัญหาเป็น รู้จักตัวเอง มีเป้าหมาย ชีวิตมีความรับผิดชอบมีวินัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีภาวะผู้นำและ เป็นผู้นำสร้างสรรค์สังคมในยุคดิจิทัลมีความมุ่งมั่นทำให้สำเร็จ มีจิตวิญญาณนักสู้ เคารพตัวเอง เคารพและให้เกียรติผู้อื่น ยอมรับ ความแตกต่างหลากหลาย มีคุณธรรมจริยธรรม มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นนักเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

คนรุ่นใหม่ของศรีสะเกษ (เป้าหมาย/ผลผลิต)

(๑) Head : รู้คิด - รู้คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล - คิดอย่างเป็นระบบ - มีความคิดสร้างสรรค์ - คิดเชิงบวก มองโลกในแง่ดี รู้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

(๒) Heart : จิตใจดี - มีความรับผิดชอบ มีวินัย - ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน - มีคุณธรรม จริยธรรม กตัญญูกตเวทิต์ - มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อแบ่งปันเห็นใจผู้อื่น - มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น - รู้จัก ชุมชนตัวเองเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม - มีจิตอาสา จิตสาธารณะ - ยอมรับและให้เกียรติผู้อื่น

(๓) Health & Hands : มีทักษะชีวิต - มีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน - มีความอดทนพากเพียร - มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี - มีทักษะการสื่อสาร กล้าคิด กล้าแสดงออก - ดูแลตัวเองให้มีความสุขที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ - หลีกไกลจากอบายมุขและยาเสพติด

(๔) Hands : มีทักษะอาชีพ - มีความรู้พื้นฐานที่ดี รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ได้ - เข้าใจและมีความรู้จริงในงานที่ดี - รู้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารได้ - ใช้เทคโนโลยีพัฒนาตนเองและงาน - ทำงานเป็น/ ทำงานเป็นทีม - มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ - มีทักษะในการแก้ปัญหา - สร้างอาชีพ พึ่งพาตนเองได้

๕. วิสัยทัศน์ (โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เดียว) เช่น ให้มีคำว่า “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เขียนเป็นบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และจุดเน้นความต้องการของโรงเรียน

๖. หลักการ เพิ่ม ข้อ ๗ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ผู้เรียน และสภาพภูมิสังคม

๗. จุดหมาย เพิ่ม ข้อ ๖ มีคุณลักษณะคนรุ่นใหม่ของจังหวัดศรีสะเกษ คือ รู้คิด จิตใจดี มีทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ...

๘. สมรรถนะ เดิม ๖ (หลักสูตรแกนกลางฯ ๕ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ๑) อาจปรับให้ทันสมัย เป็น ๑๐ สมรรถนะ (สสค.) หรือ ๕ สมรรถนะ (คณะอนุกรรมการฯ สสค.)

สมรรถนะของผู้เรียน

- **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ** มี ๕ ประการ ได้แก่ ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- **กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น จ.ศรีสะเกษ** มี ๖ ประการ (เพิ่มขึ้น ๑ ประการ) ได้แก่ ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ๖. ความสามารถในการอ่าน

- **สมรรถนะหลักของผู้เรียน** มี ๑๐ ประการ ได้แก่ ๑. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ๒. คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๓. การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา ๔. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๕. ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน ๖. ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ๗. ทักษะการคิดขั้นสูง ๘. การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล ๙. การทำงานแบบรวมพลังเป็นทีมและมีภาวะผู้นำ ๑๐. พลเมืองที่เข้มแข็ง/ตื่นรู้ มีสำนึกสากล

- **“ร่าง” สมรรถนะ** คณะอนุกรรมการฯ สพฐ. มี ๕ ประการ ได้แก่ ๑.การจัดการตนเอง ๒. การสื่อสาร ๓. การรวมพลังทำงานเป็นทีม ๔. การคิดขั้นสูง ๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

๙. คุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลางฯ ๘ ข้อ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพิ่มอีก ๔ ข้อ ได้แก่ ๙. พึ่งตนเอง ๑๐. กตัญญู ๑๑. มีสัมมาคารวะ ๑๒. มีความรับผิดชอบ รวมเป็น ๑๒ ข้อ

๑๐. โครงสร้างเวลาเรียน/โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี คำอธิบายรายวิชา [ระบุกระบวนการเรียนรู้/ประสบการณ์สำคัญ (นวัตกรรม สมรรถนะ) และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตรวจสอบและปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

๑๑. การจัดการเรียนรู้ (เพิ่มหลังกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) อธิบายการจัดการเรียนรู้ของแต่ละนวัตกรรม (สรุป/สาระสำคัญพอเข้าใจ) อาจใช้แนวทางของจุดเน้นของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้แต่ละระดับตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เช่น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคลปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนไปสู่การเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงผ่านการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาหรือโครงการเป็นฐานรวมถึงพัฒนาทักษะสำคัญในการเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนแบบถักทอความรู้ ทักษะและเจตคติค่านิยม และคุณลักษณะผู้เรียนเข้าด้วยกันแบบ Active Learning เป็นต้น

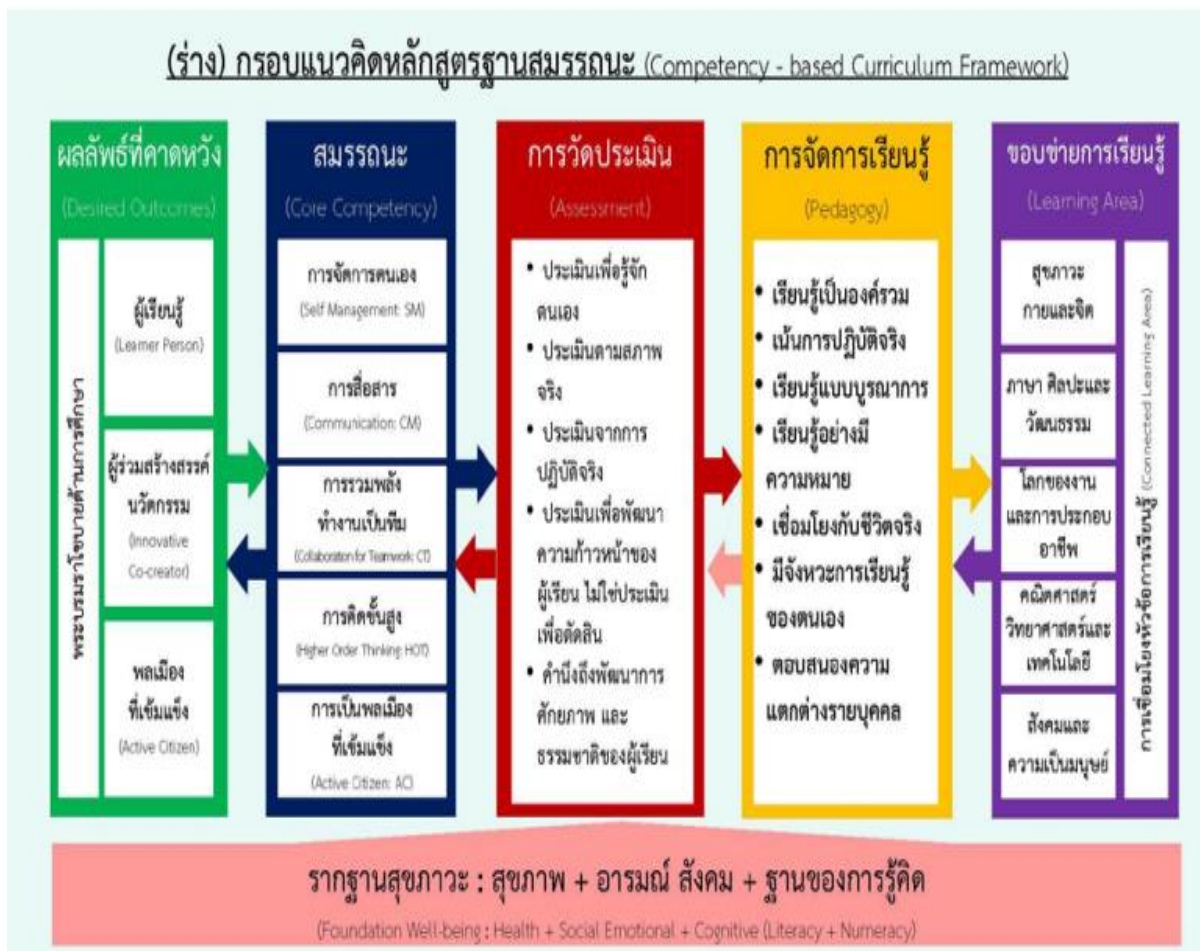
๑๒. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ต่อจากข้อ ๑๑ อธิบายให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมที่ใช้กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เชื่อมโยงกับมาตรา ๓๕

๑๓. การวัดและประเมินผล (เขียนย่อๆ รายละเอียดทำแยกอีกเล่ม เป็นเอกสารประกอบหลักสูตร/คู่มือ) รวมทั้งเกณฑ์การจบการศึกษาต่อจากข้อ ๑๒ ตรวจสอบทบทวนอีกครั้ง โดยยึดหลัก – ประเมินเพื่อรู้จักตนเอง – ประเมินตามสภาพจริง – ประเมินจากการปฏิบัติจริง – ประเมินเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียน ไม่ใช่ประเมินเพื่อตัดสิน – คำนึงพัฒนาพัฒนาการ ศักยภาพ และธรรมชาติของผู้เรียน

บทบาทการร่วมวางแผน (Planning Participation)

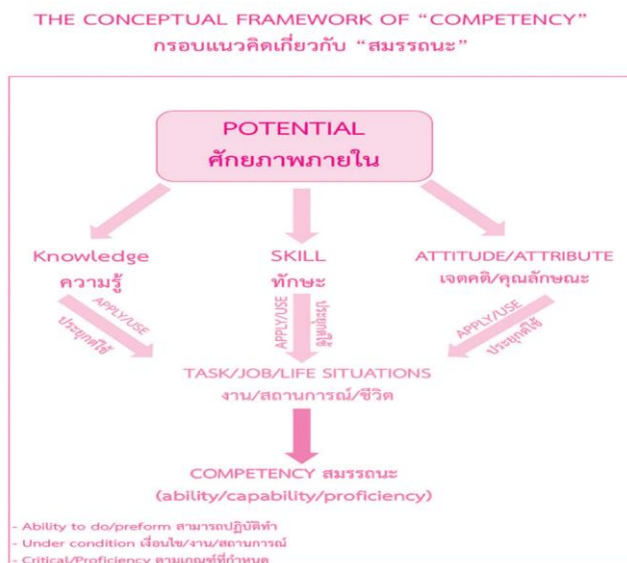
การร่วมลงมือทำ (Taking Action Participation) คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้ภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

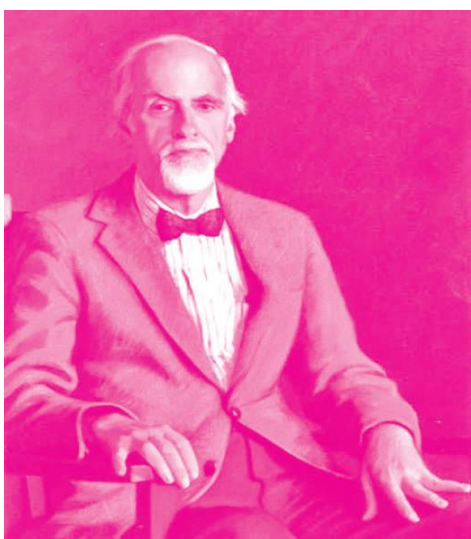
๑. สมรรถนะ (Competencies)

ปกติแล้วคนทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ภายในซึ่งเป็นความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล แต่ละคนมีศักยภาพในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านแฝงอยู่แล้ว แต่อาจยังไม่ได้แสดงออกให้เห็น จนกว่าจะได้รับการกระตุ้นหรือได้รับการศึกษาหรือเรียนรู้ที่เหมาะสมกับภาวะแฝงนั้น และเมื่อศักยภาพนั้นปรากฏออกมา หากได้รับการส่งเสริมต่อไป ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในด้านนั้นสูงขึ้น ดังนั้นการได้เรียนรู้สาระความรู้ (Knowledge) และได้รับการฝึกทักษะ (Skills) ต่าง ๆ รวมทั้งการได้รับการพัฒนาคุณลักษณะ (Attributes) ที่พึงประสงค์เหล่านั้น สามารถช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถเพิ่มสูงขึ้นได้

อย่างไรก็ตามความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่บุคคลได้เรียนรู้อาจไม่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลนั้นขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการปฏิบัติงาน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การขาดความสามารถเชิงสมรรถนะ ดังนั้น ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่บุคคลได้เรียนรู้จะยังไม่ใช่สมรรถนะ จนกว่าบุคคลนั้นจะได้แสดงพฤติกรรม แสดงออกถึงความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง

สรุปได้ว่า สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใด ระดับหนึ่ง สมรรถนะแสดงออกทางพฤติกรรม การปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะเจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่นๆ ที่ช่วยให้ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จ ในการทำงาน

“สมรรถนะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการทำงานที่ดีกว่าเชาวน์ปัญญา (Intelligence) ที่จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่เรียนเก่งอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานเสมอไป แต่ผู้ทำงานเก่งมักประสบความสำเร็จสูง ในการทำงาน เนื่องจากสามารถประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในงานที่ทำ”

- David C. McClelland แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด -

๒. ฐานสมรรถนะ (Competency - Based Education : CBE)

การศึกษาฐานสมรรถนะ คือ การจัดการศึกษาด้วยระบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - Based Curriculum : CBC) การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency - Based Instruction : CBI) และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (competency - Based Assessment : CBA) ซึ่งเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centric) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจความถนัด และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- ๒.๑ มุ่งให้ผู้เรียนแสดงความสามารถที่เชี่ยวชาญ เน้นการนำความรู้ไปใช้จริง
- ๒.๒ กำหนดความคาดหวังไว้สูง และคาดหวังกับผู้เรียนทุกคน
- ๒.๓ ผู้เรียนรับผิดชอบต่อตัวเองให้ถึงเป้าหมาย สามารถออกแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ สามารถเรียนได้ในสถานที่และเวลาที่แตกต่างกัน โดยการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างยืดหยุ่น ตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียน
- ๒.๔ ผู้เรียนจะได้รับการประเมินเมื่อพร้อม และเป็นการประเมินความก้าวหน้าตามอัตราของตนเอง เน้นการประเมินที่ท้าทาย เน้นการปฏิบัติด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญของผู้เรียน

๓. หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - Based Curriculum : CBC)

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีดังนี้

๓.๑ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่จำเป็นที่ต้องใช้ในการดำรงชีวิต โดยมีการกำหนดสมรรถนะหลักที่เหมาะสมแต่ละช่วงชั้น ให้ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นหลักในการกำหนดจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

๓.๒ เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรม การกระทำ การปฏิบัติของผู้เรียน มิใช่ที่การรู้หรือมีความรู้เพียงเท่านั้น แต่ผู้เรียนต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และคุณลักษณะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

๓.๓ เป็นหลักสูตรที่ใช้ผลลัพธ์ (สมรรถนะ) นำสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ มิใช่หลักสูตร (เนื้อหาสาระ) นำสู่ผลลัพธ์ (สมรรถนะ)

๓.๔ เป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้เรียน ครูและสังคม

“หลัก สูตรฐานสมรรถนะยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้ จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ หลักสูตรที่เรียกว่าหลัก สูตรเกณฑ์ความสามารถ จัดทำขึ้นเพื่อประกันว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ เป็นหลัก สูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และอนาคตของผู้เรียนในอนาคต หลักสูตรนี้มีโครงสร้างให้เห็นถึงเกณฑ์ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียน ปฏิบัติในแต่ละ ระดับการศึกษา และในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถจะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกันโดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป”

๔. การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency - Based Instruction : CBI)

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ มีดังนี้

๔.๑ การเรียนการสอนที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นเป้าหมาย คือ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงานการแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต

๔.๒ การเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เรียนรู้เพื่อที่สามารถใช้การได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริง เป็นการเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ไม่ใช่การเรียนเพื่อรู้เท่านั้น

๔.๓ การเรียนการสอนเน้น “การปฏิบัติ” โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ จึงทำให้สามารถลดเวลาเรียนเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็น เอื้อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น และมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญ

๔.๔ การเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง จะได้รับการนำไปใช้เพื่อความสำเร็จของการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนเป็นการบูรณาการมากขึ้น

๔.๕ ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปตามความถนัดและความสามารถของตน สามารถไปได้เร็ว-ช้าแตกต่างกันได้

๔.๖ การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนา เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จ

๕. การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency - Based Assessment : CBA)

ลักษณะสำคัญของการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ มีดังนี้

๕.๑ มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ใช่เวลามากกับการสอบวัดตามตัวชี้วัดจำนวนมาก

๕.๒ วัดจากพฤติกรรม/การกระทำ/การปฏิบัติ ที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) ที่กำหนดเป็นการวัดอิงเกณฑ์ มีเชิงอิงกลุ่มและมีหลักฐานการปฏิบัติ (Evidence) ใช้ตรวจสอบได้

๕.๓ ใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) หรือการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) รวมถึงการประเมินตนเอง (Student Selfassessment) และการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment)

๕.๔ ใช้สถานการณ์เป็นฐาน เพื่อให้บริบทการวัดและประเมินเป็นสภาพจริงมากขึ้น เช่น อาจเตรียมบริบทเป็นข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว สถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์เสมือนจริงในคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถประเมินได้หลายประเด็นในสถานการณ์เดียวกัน

๕.๕ ผู้เรียนได้รับการประเมินไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด หากไม่ผ่านจะต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกระทั่งผ่านจึงจะก้าวไปสู่ลำดับขั้นต่อไป

๕.๖ การรายงานผล เป็นการให้ข้อมูลพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนตามลำดับขั้นที่ผู้เรียนทำได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖. จุดแข็งของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๖.๑ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่สำคัญต่อการใช้ชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลกแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๖.๒ ช่วยให้การจัดการเรียนรู้ มุ่งเป้าหมายไปที่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ มิใช่มุ่งเป้าหมายไปที่การสอนเนื้อหาความรู้จำนวนมาก ซึ่งไม่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน

๖.๓ ช่วยลดสาระการเรียนรู้ที่ไม่จำเป็น อันส่งผลให้สถานศึกษามีพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้อื่นที่เป็นความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ และบริบทได้มากขึ้น

๖.๔ ช่วยลดภาระและเวลาในการสอบตามตัวชี้วัดจำนวนมาก การสอบวัดสมรรถนะหลักของผู้เรียนช่วยให้เห็นความสามารถของผู้เรียน ช่วยให้เห็นความสามารถที่เป็นองค์รวมของผู้เรียน

๖.๕ กรอบสมรรถนะหลักของหลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน เป็นสมรรถนะกลางที่เอื้อให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพ สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของตนได้ โดยยึดสมรรถนะกลางเป็นเกณฑ์เทียบเคียง เป็นการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบหลักสูตรที่หลากหลาย

๗. จุดอ่อนของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๗.๑ ผู้เรียนได้รับเนื้อหาสาระน้อยลง

๗.๒ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลักที่ต้องการพัฒนาให้แก่ผู้เรียน จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดี

๗.๓ ผู้สอนจำเป็นต้องปรับตัวและจัดระบบการสอนจากแบบ “One Size Fits All” มาเป็นระบบการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated Instruction)

๗.๔ หากระบบการวัดและประเมินสมรรถนะไม่มีประสิทธิภาพ จะทำให้ขาดข้อมูลระดับสมรรถนะของผู้เรียน ที่จะเป็พื้นฐานในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ ตลอดจนขาดข้อมูลที่จะช่วยให้ครูวินิจฉัยเพื่อการส่งเสริมหรือช่วยเหลือผู้เรียนได้

๗.๕ เนื้อหาสาระ และสื่อการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ อยู่เสมอจึงจะช่วยให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีคุณภาพข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะและหลักสูตรฐานสมรรถนะแสดงไว้ในภาคผนวก ก. เข้าใจสมรรถนะและหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างง่าย ๆ

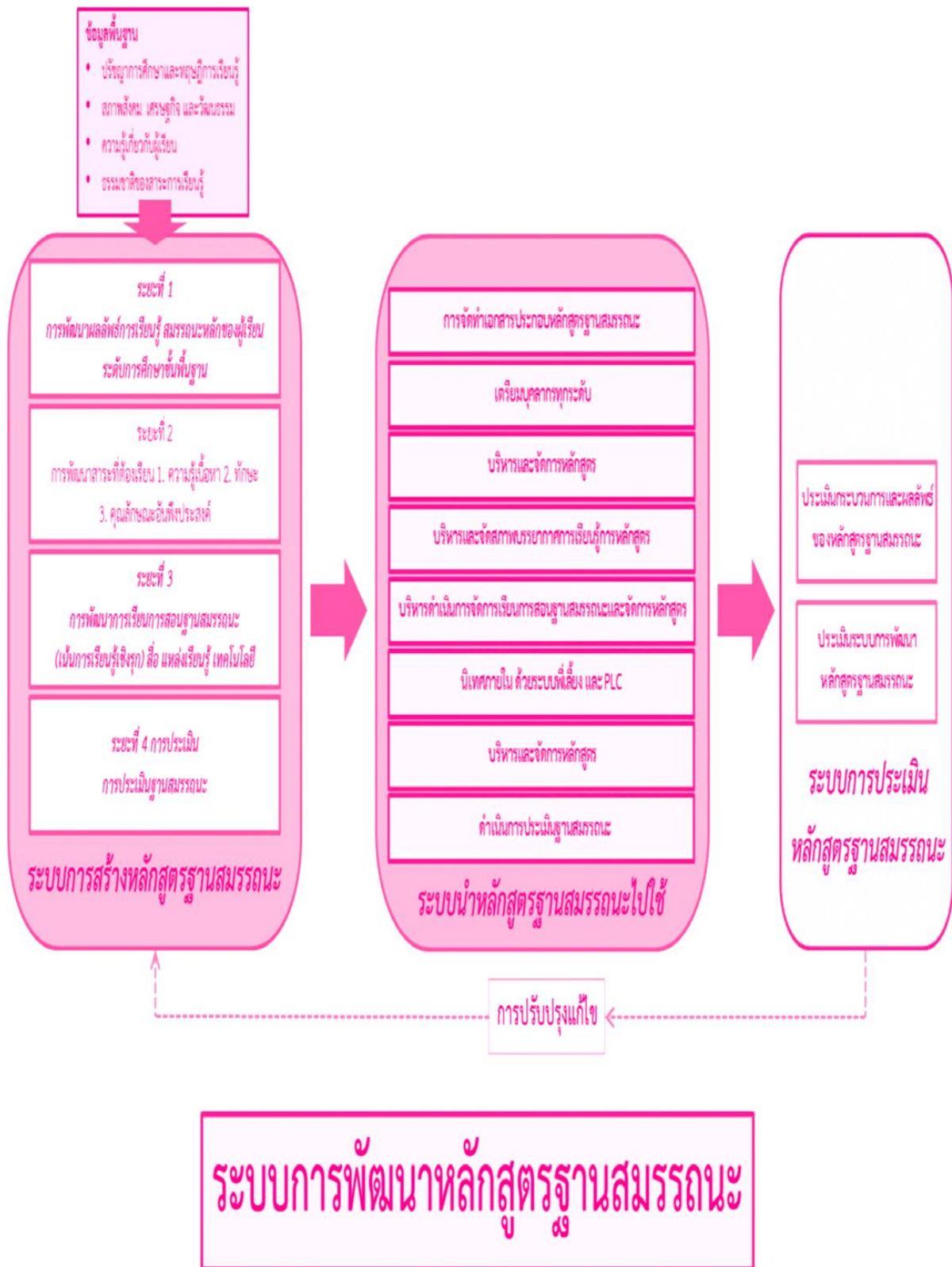
๘. ระบบการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียน กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรระดับชาติเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาดำเนินการประมาณ บุคลากรหลายฝ่ายจำนวนมาก และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน เตรียมการอย่างเป็นระบบ

โดยทั่วไปหลักสูตรระดับชาติมีการปรับเปลี่ยน (ใหญ่) ทุกระยะ ๑๐ ปี เพื่อให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก การพัฒนาหลักสูตรช่วงชั้นใช้เวลาประมาณ ๑ - ๓ ปี การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะก็จำเป็นต้องดำเนินการตามระบบการพัฒนาหลักสูตร โดยจะประกอบด้วยระบบย่อย ๓ ระบบ คือ ระบบการสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะ ระบบการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ และระบบประเมินฐานสมรรถนะ

การร่วมลงมือทำ (Taking Action Participation)

จะเห็นได้ว่างานพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่ใหญ่และยากจึงควรมีการศึกษานำร่องเพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางที่จะช่วยให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ

ผลที่ได้จากการวิจัย

ภาพคนไทยที่ค้องการ

๑. คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)
๒. คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais)
๓. คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)
๔. พลเมืองที่ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

คนไทยฉลาดรู้ : ใช้ภาษาสื่อความคิดอย่างสร้างสรรค์ ผูกพันและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตัดต่อสัมพันธ์ไทย-สากล
ใช้ตรรกะคณิตวิทย์ พิชิตปัญหา

คนไทยอยู่ดีมีสุข : รู้จักตน พึ่งพาตน เป็นคนมีความ ใฝ่ความดี มีสุนทรีย์ มีวินัย ใส่ใจเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียงและสมดุล
มีทักษะการทำงาน สร้างพื้นฐานอาชีพตามถนัด
สามารถบริหารจัดการ ประกอบกรอย่างสร้างสรรค์และใส่ใจสังคม

คนไทยสามารถสูง : คิดรอบคอบ

พิจารณารอบด้าน สู่การแก้ปัญหา

พัฒนานวัตกรรม รู้เท่าทันตนเอง

เท่าทันสื่อ เท่าทันสังคม

พลเมืองที่ใส่ใจสังคม:

ร่วมพลังทำงาน ร่วมกิจการ

สาธารณะ มีภาวะผู้นำ

มีความสัมพันธ์อันดี เคารพ

ศักดิ์ศรีและความแตกต่างสร้าง

ความเป็นธรรม

สมรรถนะพลักผู้เรียน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จบ ม.๖ และ ป.๓-๓)

๑. ด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
๒. ด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
๓. ด้านการสืบสอบวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาาสตร์
๔. ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
๕. ด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน
๖. ด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
๗. ด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม
๘. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล
๙. ด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และภาวะผู้นำ
๑๐. ด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

- แนวทางที่ ๑ ใช้งานเดิมเสริมสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๒ ใช้งานเดิมต่อเติมสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๓ ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๔ สมรรถนะเป็นฐานผลงานตัวชี้วัด
- แนวทางที่ ๕ บูรณาการผลงานหลายสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๖ สมรรถนะชีวิตในกิจวัตรประจำวัน

การตรวจสอบกรอบสมรรถนะหลักผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น

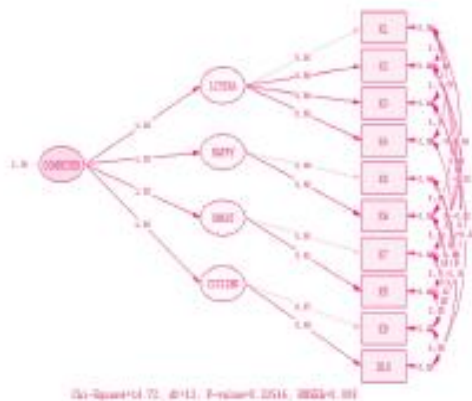
จัดทำขึ้นบนฐานของการศึกษา วิเคราะห์
สังเคราะห์เอกสาร และมีความสอดคล้อง
กับหลักการ ๖ ประการคือ สามารถ
ตอบสนองต่อ

๑. นโยบายและความต้องการระดับชาติ
๒. ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑
๓. ศาสตร์พระราชา
พระราชโบาย พระราชดำริ
๔. เอกลักษณ์ความเป็นไทย
๕. พัฒนาการตามวัยและ
ความแตกต่างของ
ผู้เรียน
๖. มาตรฐาน
สากล

ผ่านการตรวจสอบโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
สมรรถนะ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาพหุ
และได้รับการยอมรับ

โมเดลโครงสร้างสมรรถนะของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล
โครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะหลักของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษาตอนต้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
(Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรม
 LISREL และพบว่าโมเดลนี้มีความสอดคล้องกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้อธิบาย
สมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

ผลการทดลอง

แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

แนวทางที่ ๑ ใช้งานเดิมเสริมสมรรถนะ

แนวทางที่ ๒ ใช้งานเดิมต่อเติมสมรรถนะ

แนวทางที่ ๓ ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ

แนวทางที่ ๔ สมรรถนะเป็นฐานผลงานตัวชี้วัด

แนวทางที่ ๕ บูรณาการผลงานหลายสมรรถนะ

แนวทางที่ ๖ สมรรถนะชีวิตในกิจวัตรประจำวัน

ผลการทดลอง

- ครูสามารถพัฒนาได้หากได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
- สมรรถนะทั้ง ๑๐ ประการช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดีขึ้น จัดการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงลึกได้มากขึ้น
- ครูส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๘๓ เห็นด้วยกับการปรับหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และเห็นว่าการสอนแบบเน้นสมรรถนะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ปัจจัยเอื้อการทำงานของครูคือ
 - ความเข้าใจสมรรถนะทั้ง ๑๐ ประการ
 - การสนับสนุนให้กำลังใจและความรู้เชิงวิชาการจากผู้บริหารและนักวิชาการ
 - การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)
- แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง สามารถนำไปใช้ได้ดีในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ

ศึกษารายละเอียดได้ในรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุป

สามารถสรุปภาพของเด็กไทย สมรรถนะของเด็กไทยและแนวทางพัฒนาเด็กไทยให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ ได้ดังนี้

๑. ภาพของเด็กไทยที่ชาติต้องการมี ๔ ลักษณะคือ

- ๑.๑ คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)
- ๑.๒ คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais)
- ๑.๓ คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)
- ๑.๔ พลเมืองไทย ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

๒. คุณลักษณะทั้ง ๔ ประการ สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านสมรรถนะทั้ง ๑๐ ด้าน ดังนี้

๒.๑ คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)

- ๑) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)
- ๒) คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)
- ๓) การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry and Scientific Mind)
- ๔) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)

๒.๒ คนไทยอยู่ดี มีสุข (Happy Thais)

- ๕) ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)
- ๖) ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ (Career Skills and Entrepreneurship)

๒.๓ คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)

- ๗) ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher Order Thinking Skills and Innovation)
- ๘) การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy : MIDL)

๒.๔ พลเมืองไทย ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

- ๙) การทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)

- ๑๐) การเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล (Active Citizens with Global Mindedness)

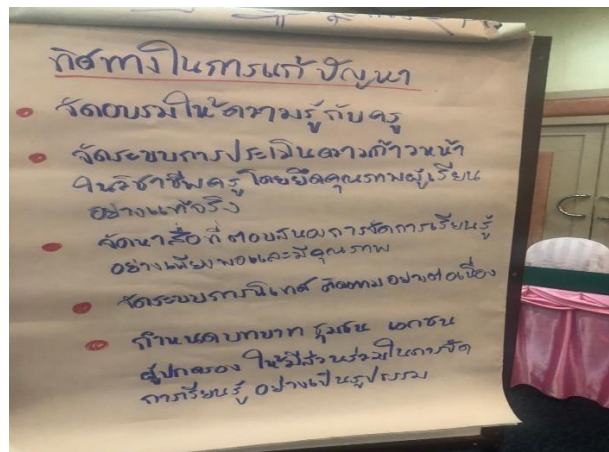
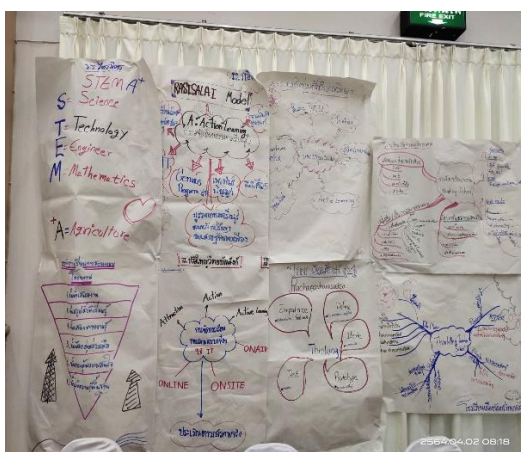
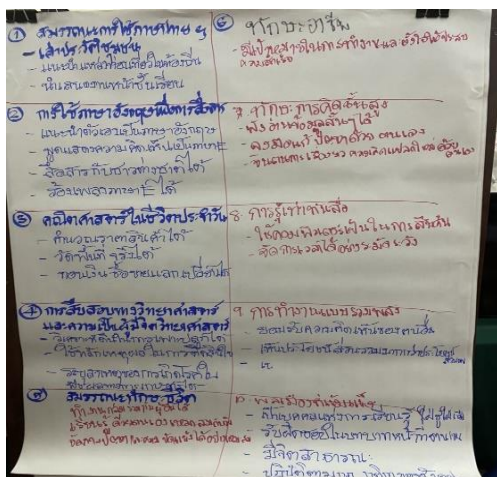
สมรรถนะหลักทั้ง ๑๐ ด้าน ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถพัฒนาให้แก่ผู้เรียนได้โดยผ่านทางสาระวิชาหรือสาขาวิชาต่าง ๆ ผ่านประสบการณ์และกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร และผ่านเหตุการณ์ปัจจุบันและประเด็นสำคัญของชุมชน สังคม ประเทศและโลก รวมทั้งบริบทที่หลากหลาย โดยครูสามารถเลือกใช้แนวทางที่นำเสนอไว้เบื้องต้น ๖ แนวทาง ตามความเหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของตน

การร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุสมรรถนะหลักทั้ง ๑๐ ด้านดังกล่าว ย่อมส่งผลรวมให้ผู้เรียนเป็นคนไทยที่มีคุณลักษณะอันเป็นองค์รวมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมรรถนะด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และสมรรถนะด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เป็นสมรรถนะหลักของความฉลาดรู้ภาษา (Language Literacy) และความฉลาดรู้คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) ซึ่งเป็นความฉลาดรู้พื้นฐาน (Basic Literacy)

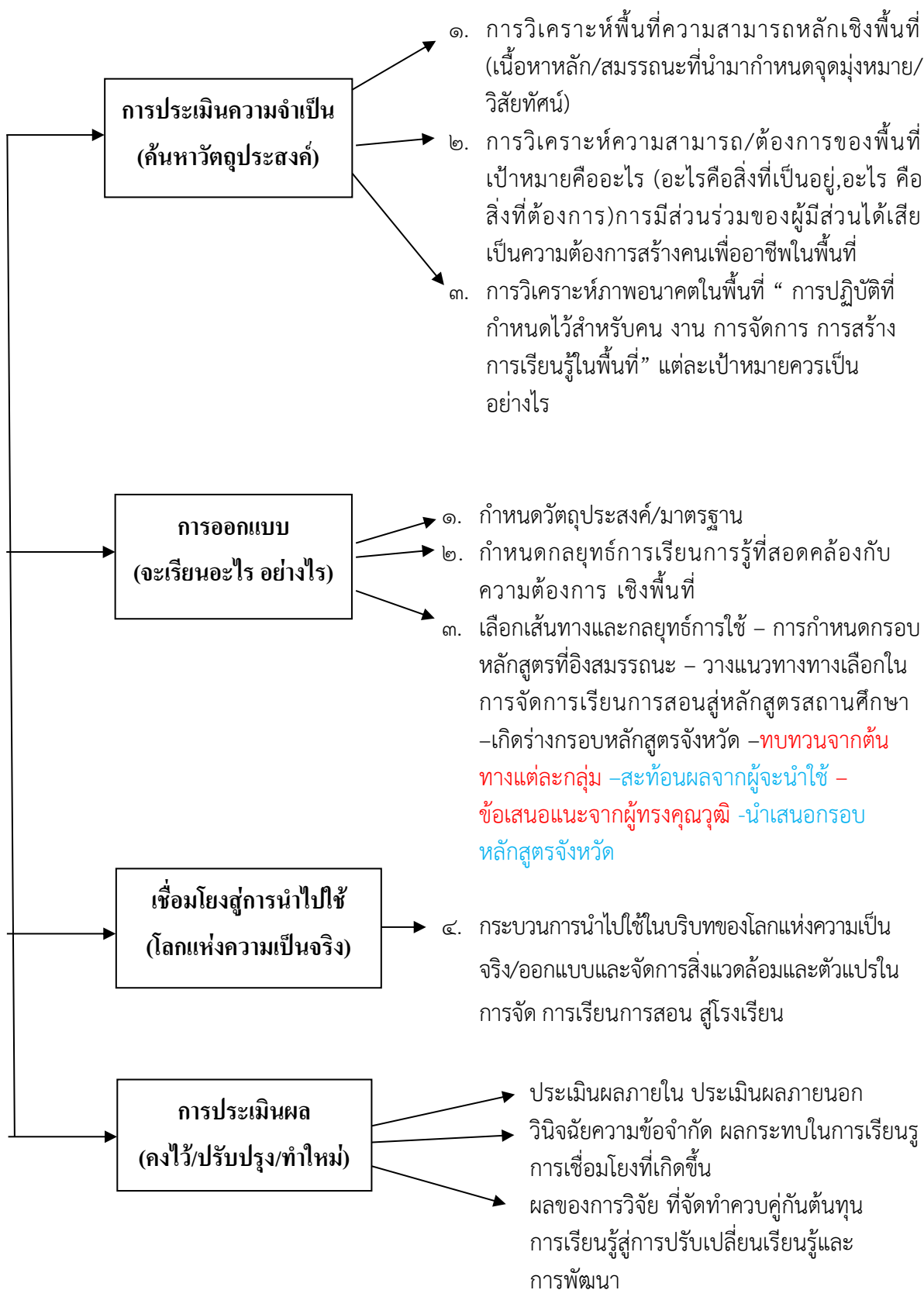
สมรรถนะหลักทั้ง ๑๐ ด้าน ต่างเกื้อหนุนกันและกันและส่งผลรวมกันทำให้ผู้เรียนเป็นคนไทยที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เป็นความรู้พื้นฐาน (Basic Literacy) ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญจำเป็นมาตั้งแต่อดีต โดยในโลกแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความก้าวหน้าสูงทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วยเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ สมรรถนะการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ เป็นทักษะกระบวนการสำคัญของความฉลาดรู้วิทยาศาสตร์

(Scientific Literacy) จึงเป็นสมรรถนะที่ต้องส่งเสริมให้มากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่ยิ่งทวีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้และการติดต่อสัมพันธ์กับโลก ไร้พรมแดนสมรรถนะทั้ง ๔ ด้าน เป็นสมรรถนะสำคัญของความฉลาดรู้ทั้ง ๔ เรื่อง จึงเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่จะทำให้คนไทยเป็นคนไทยที่ฉลาดรู้ (Literate Thais) เมื่อผู้เรียนมีเครื่องมือพื้นฐาน (Basic Tools) ทั้ง ๔ ด้านที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้ การสืบสอบหาความรู้และการสื่อสารติดต่อกับผู้อื่นแล้ว ก็จะสามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นในการใช้ชีวิตให้อยู่ดีมีสุข มีอาชีพตามความถนัด สามารถเลี้ยงชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายชีวิตของตน สมรรถนะด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน และสมรรถนะด้านอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการจึงเป็นสมรรถนะที่ส่งผลให้คนไทยเป็นคนไทยที่อยู่ดีมีสุข (Happy Thais) พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถที่สูงขึ้น เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ตน สังคม และประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาชีวิตให้ก้าวหน้าต่อไป ส่วนสมรรถนะด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม และการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล นับเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความเป็นคนไทยสามารถสูง (Smart Thais) สามารถใช้ศักยภาพของตนร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ส่วนรวมสังคม ประเทศชาติและโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และพัฒนาความก้าวหน้าไปด้วยกันอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นคุณสมบัติของพลเมืองไทยที่ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens) ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก และสมรรถนะที่จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะของพลเมืองแบบนี้ได้คือ สมรรถนะด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และภาวะผู้นำ และสมรรถนะด้านการเป็นพลเมืองต้นรู้ที่มีสำนึกสากล

การร่วมลงมือทำ (Taking Action Participation)

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การร่วมติดตามประเมินผล (Monitoring Participation) คือ การร่วมกันติดตามผลงานที่ทำและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

แผนการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสู่ฐานสมรรถนะ

Competency-Based Curriculum and Instruction องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

- มีองค์กรหลักในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล เพื่อวางกรอบทิศทาง ส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ในทุกระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการศึกษาข้อมูลรอบด้านเพื่อเป็นฐานของการพัฒนา และควรมีการดำเนินงานขับเคลื่อน หนุนเสริม กำกับติดตาม โดยองค์คณะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาจากผู้แทนทุกหน่วยงานการศึกษา ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้ผู้วางนโยบาย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปให้คุ้นเคยกับแนวคิดสำคัญ อาทิ สมรรถนะหลักสูตรสมรรถนะ การเรียนการสอนเน้นสมรรถนะสมรรถนะเป็นมโนทัศน์ใหม่ ที่คนในสังคมยังเข้าใจไม่ตรงกัน จึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารให้เข้าใจตรงกันก่อนเพื่อการยอมรับ และเตรียมความพร้อมสู่การปฏิบัติ
- สร้างภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นสมรรถนะและการวัดผลประเมินผล โดยเน้นสมรรถนะการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริงทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของซึ่งนำไปสู่การให้ความร่วมมือ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ
- ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเน้นสมรรถนะ จะช่วยเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการรองรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ เมื่อหลักสูตรเสร็จและประกาศใช้
- การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผลจากการวิจัยนาร่องและงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรทั้งไทยและต่างประเทศ
- กำหนดกรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพิจารณาทบทวนกรอบสมรรถนะที่โครงการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะฯ ได้เสนอไว้ นำไปดำเนินการประชาพิจารณ์ รวมทั้งตรวจสอบตามหลักการวิจัยให้เกิดความมั่นใจ
- จัดทำสมรรถนะหลักและสมรรถนะย่อย ในทุกสมรรถนะให้ครบทุกช่วงชั้น ซึ่งในแต่ละช่วงชั้นอาจมีการเน้นสมรรถนะบางสมรรถนะแตกต่างกันตามความเหมาะสมช่วงวัย
- จัดทำรายละเอียดของหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ครบทุกองค์ประกอบ
 - ๑) จัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ(Competency-Based Curriculum)
 - ๒) กำหนดสาระการเรียนรู้ขั้นต่ำที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ในสัดส่วนที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงชั้น
 - ๓) จัดระดับสาระการเรียนรู้ในลักษณะของการไต่ระดับเพื่อการเรียนรู้ตามความสามารถ
 - ๔) จัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Learning Competencies)
- เสนอแนะวิธีการวัดผลประเมินผลฐานสมรรถนะ รวมทั้งเครื่องมือคู่มือ
 - ๑) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การวัดและการประเมินพฤติกรรมกาปฏิบัติ (Performance Assessment)
 - ๒) การวัดและประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ ความพยายามและความก้าวหน้า (effort and achieve)ในการทำงาน
- ตรวจสอบและประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้

- การนำหลักสูตรฐานสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกันจะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญที่สะท้อนให้เห็นกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่เกิดจากสภาพการดำเนินการจริงจึงเป็นข้อมูลสำคัญในการนำมาปรับปรุงร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นนอกจากนี้การดำเนินการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนต้นแบบต่างๆ จะทำให้ได้เห็นตัวอย่างการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองและสถานศึกษาอื่นๆ ในการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้รวมถึงมีโรงเรียนต้นแบบที่จะช่วยขยายเครือข่าย และมีสื่อต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นๆ
- การใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะเกิดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดย หน่วยงานต้นสังกัด และศึกษานิเทศก์ต้องให้การช่วยเหลือ ติดตามสนับสนุน และส่งเสริมสถานศึกษา และครูในการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะให้ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฐานสมรรถนะ จึงจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ
- พัฒนาคู โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เกิดสมรรถนะ
 - จัดทำคู่มือครู เอกสารความรู้และสื่อสำหรับครู
 - ผลิตและส่งเสริมการผลิตเอกสารทางวิชาการ หนังสือเรียนหนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัดคู่มือ วิดีทัศน์ คลิปที่มีคุณภาพและมีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครู
 - รวบรวมและเผยแพร่ทรัพยากรการเรียนรู้แบบปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practices) ผลงานวิจัย ความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ความรู้สำหรับครู สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefits Participation) เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ร่วมชื่นชม ยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีสมานฉันท์และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

เข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ

จากปัญหาความด้อยคุณภาพของผู้เรียนที่ไม่สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ที่ตนเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้การศึกษาจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนจุดเน้นอธิบายตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวันทุกๆ ไป เราคงได้เคยพบเห็นเหตุการณ์ทำนองนี้เกิดขึ้นฐานเนื้อหา (content - based) ไปเป็นฐานสมรรถนะ (competency-based) ดังนั้น จึงจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั้งหลายจะต้องเข้าใจ ว่า “ สมรรถนะ ” คืออะไร

ตัวอย่างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

เด็กหญิงคนหนึ่งวิ่งเข้ามาบอกคุณยายซึ่งกำลังจะออกไปซื้อของ เธอทักทายถามไถ่คุณยายด้วยถ้อยคำที่ไพเราะน่ารัก และออกอ้อนให้คุณยายซื้อของเล่นมาฝาก เธอไม่รู้ว่าของเล่นที่เธอเห็นเพื่อนเล่นและอยากได้นั้นเรียกว่าอะไร แต่เธอก็พยายามอธิบายให้คุณยายเข้าใจด้วยภาษาของเธอเอง จนคุณยายเข้าใจว่าหลานสาวต้องการอะไร

- เด็กหญิงคนนี้นับว่าเป็นผู้มีสมรรถนะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ตัวอย่างสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กระเป๋ารถสองแถวเห็นคนต่างชาติยืนงออยู่ จึงถามเป็นภาษาอังกฤษแบบชาวบ้านว่า จะไปไหน Where you go? ชาวต่างชาติเข้าใจ ตอบกลับ กระเป๋ารถก็เชิญขึ้นรถ บอกว่าคันนี้ไปยังที่เขาต้องการ

- กระเป๋ารถคนนี้ ถือว่า มีสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในระดับพื้นฐานใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างสมรรถนะคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

เมื่อโรงเรียนต้องจัดงานที่ต้องเชิญแขกมาทั้งสิ้น ๒๐๐ คน คุณครูให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ช่วยวางแผนในการจัดโต๊ะว่าควรจัดจำนวนเท่าไร นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน มีฝ่ายหนึ่งเสนอให้จัดน้อยกว่า ๒๐๐ โต๊ะ เพราะโดยส่วนใหญ่แขกที่มางานย่อมมีน้อยกว่าจำนวนที่เชิญเสมอ และอาจมีแขกบางคนซึ่งติดธุระมาในวันงานไม่ได้ อีกฝ่ายก็ค้านว่าควรจัดโต๊ะให้ครบตามจำนวนที่เชิญ เหลือดีกว่าขาด อีกฝ่ายค้านว่าการเหลือที่นั่งเอาไว้ เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ทั้งปริมาณอาหาร ปริมาณโต๊ะและเก้าอี้ น้องเจนเสนอให้ใช้ฟังก์ชันของไมโครซอฟท์เอกซ์เซล ที่ได้เรียนมา คือ NORMDIST ในการคำนวณหาจำนวนที่นั่งที่เหมาะสม มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ทุกคนเห็นด้วยเพราะเป็นวิธีที่มีเหตุผลรองรับ ไม่ได้ใช้เพียงความรู้สึกในการแก้ปัญหา

- น้องเจนมีสมรรถนะคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เพราะแก้ปัญหาของโรงเรียนโดยใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ที่เรียน เชื่อมโยงกับปัญหาที่ตนเองพบในชีวิตจริงได้อย่างมีเหตุผลตามวัย

ตัวอย่างสมรรถนะด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และความเป็นผู้มีจิตวิทยาศาสตร์

ชายหนุ่มคนหนึ่งเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เขาเป็นคนมีความสนใจใฝ่รู้ เมื่อสนใจหรือสงสัยในเรื่องใด เขาจะพยายามหาคำตอบให้แก่ตนเอง โดยการค้นคว้าหาข้อมูล ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แล้ววิเคราะห์และนำเสนอผลที่ได้ผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- นักศึกษาคนนี้มีสมรรถนะด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และเป็นผู้มีจิตวิทยาศาสตร์ สามารถระบุสิ่งที่สงสัย ตั้งคำถาม วิเคราะห์ข้อมูล สืบสอบความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเป็นผู้มีจิตวิทยาศาสตร์ มีความใฝ่รู้ และมุ่งมั่นหาคำตอบให้แก่ตนเอง

ตัวอย่างสมรรถนะทักษะชีวิต

สาวทำงานออฟฟิศ ๒ คน ทำงานที่เดียวกัน เงินเดือนเท่ากัน แต่คนหนึ่งรู้จักวางแผนเก็บออม อีกคนใช้จ่ายโดยไม่มีแผน

- สาวคนแรกน่าจะมีอนาคตที่มั่นคงกว่าสาวคนที่ ๒ เพราะเธอเป็นผู้มีสมรรถนะทักษะชีวิต รู้จักการบริหารจัดการการเงิน และใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ตัวอย่างสมรรถนะด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และความเป็นผู้มีจิตวิทยาศาสตร์

เจ้ากาแพสุนัขของทิมถูกรถชนตาย ทิมเสียใจและมีความโศกเศร้ามาก หลังจากฝังเจ้ากาแพแล้ว เขาก็เกิดความคิดว่าถึงอย่างไรเจ้ากาแพก็จากไปแล้ว การเสียใจไม่เกิดประโยชน์ใดๆ เขาคิดว่า เขาน่าจะไปหาสุนัขที่ไม่มีเจ้าของมาเลี้ยงแทนเจ้ากาแพจะดีกว่า เพราะเท่ากับว่าเขาได้ช่วยชีวิตสุนัขอีกตัวหนึ่ง รวมทั้งเป็นการทำบุญให้เจ้ากาแพด้วย

- ทิมมีสมรรถนะทักษะชีวิต เป็นผู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

ตัวอย่างสมรรถนะการคิด

ข้าราชการ ๒ คน คนหนึ่งทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย อีกคนหนึ่งทำเช่นเดียวกัน แต่มักทำได้ดีกว่า และมากกว่าที่สั่ง รวมทั้งมีความคิดดีๆ เสนอมาด้วย

- ข้าราชการคนที่ ๒ เป็นผู้ทำงานโดยใช้สมรรถนะการคิด รู้จักแสวงหาความรู้และใช้ความรู้ในการทำงาน มีความรับผิดชอบและความตั้งใจในการทำงานสูง ทำให้ได้ผลงานที่ดี ข้าราชการผู้นี้น่าจะมีอนาคตที่สดใส เจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน

ตัวอย่างสมรรถนะด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

แจ่มใสมีฝีมือในการทำอาหาร โดยเฉพาะสนใจเรื่องการทำน้ำพริกเป็นพิเศษ หมู่บ้านของแจ่มใสมีการเลี้ยงปลาสด และมีสินค้าล้นตลาด แจ่มใสจึงคิดสูตรนพริกปลาสดหลากหลายสูตรและมีการจัดจำหน่ายในหลายช่องทางทั้งศูนย์ผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้าน และขายแบบออนไลน์

- แจ่มใสมีสมรรถนะด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ เพราะสามารถคิดสร้างงาน สร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัว หรือสังคม

ตัวอย่างสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

กลุ่มแม่บ้าน ๔-๕ คน ไปเดินห้างสรรพสินค้าเพื่อซื้อของ พบว่ามีร้านขึ้นป้าย “ลดสูงสุด ๗๐%” จึงชวนกันเข้าไปเลือกซื้อ แม่บ้านท่านหนึ่งเตือนสติเพื่อนว่าความหมายของป้ายอาจมีสินค้าเพียงไม่กี่ชิ้นที่ลดราคา ๗๐% การใช้ป้ายตัวโตสีแดงเป็นการจูงใจให้คนเข้าไปเลือกซื้อ เมื่อมีลูกค้าจำนวนมาก อาจทำให้เราลืมตรวจสอบราคาลดของสินค้าแต่ละชิ้น

- แม่บ้านท่านนี้มีสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ และช่วยให้เพื่อนที่ไปด้วยกันมีหลักในการเลือกซื้อสินค้า

ตัวอย่างสมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีมและมีภาวะผู้นำ

ในช่วงเวลาที่เกิดพายุปากีส ป่าสายได้รวบรวมแม่บ้านในหมู่บ้าน ๑๐ คน ช่วยเจ้าหน้าที่ในการดูแลเด็กๆ และคนแก่ ในศูนย์อพยพ ป่าสายแบ่งหน้าที่ให้ทำตามนัดทั้งการจัดหาอาหาร การจัดยาดูแลผู้เจ็บป่วย และให้กำลังใจแก่ผู้ที่เป็นห่วงกังวลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เสียหาย โดยมีป่าสายเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งทำให้ทุกคนมีสุขภาพกายใจที่ดี พร้อมรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

• ป่าสาย และกลุ่มแม่บ้านมีสมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม เพราะมีทักษะในการทำงานร่วมกันและปฏิบัติตามบทบาทเพื่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ในส่วนป่าสายนั้นมีสมรรถนะการเป็นผู้นำ และใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม สามารถประสานและนำกลุ่มแม่บ้านให้ปฏิบัติงานได้ โดยนำความสามารถของสมาชิกแต่ละคนมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ตัวอย่างสมรรถนะในการเป็นพลเมืองตื่นรู้

นักเรียนพบว่า แหล่งน้ำของหมู่บ้านเริ่มส่งกลิ่นเหม็น เพราะมีคนนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้ง เมื่อศึกษาระเบียบของหมู่บ้านพบว่า มีข้อห้ามอยู่แต่ไม่ได้บังคับใช้จริงจัง จึงรวมตัวกันกับเพื่อนๆ ไปปรึกษาผู้ใหญ่บ้านเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา สรุปได้ว่า ควรมีการแจ้งข้อมูลผ่านเสียงตามสายของหมู่บ้านและติดป้ายประกาศเตือนพร้อมแจ้งบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

• ปัญหาสาธารณะไม่ใช่เรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของทุกคน ที่ต้องมีคนกล้าคิด และรวมตัวกันเพื่อพิจารณาหาผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามระบบ นักเรียนกลุ่มนี้จัดว่าเป็นผู้มีสมรรถนะการเป็นพลเมืองตื่นรู้

คุณสมบัติหรือลักษณะสำคัญของสมรรถนะ

จากตัวอย่างที่ยกมาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงลักษณะของผู้มีสมรรถนะ ๑๐ ด้าน ซึ่งคงไม่มีใครปฏิเสธว่า เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และหากวิเคราะห์เจาะลึกลงไปอีกจะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีสมรรถนะต่างๆ ดังกล่าวนั้น มีคุณสมบัติร่วมที่เหมือนกัน คือ สามารถ ทำ (งาน/กิจกรรม) ได้สำเร็จ การที่บุคคลจะสามารถทำงานใดๆ ได้สำเร็จนั้นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่

๑. มีความรู้และนำความรู้มาใช้ในสถานการณ์ได้ เช่น เด็กหญิงไม่รู้ว่าจะเล่นเกมมีชื่อเรียกว่าอะไร แต่เธอก็ใช้ความรู้จากคำที่เธอรู้ พยายามชี้แจง จนคุณยายเข้าใจ

๒. มีทักษะ เด็กหญิงมีทักษะการใช้ภาษาสื่อสารเป็นทุนเดิมและพยายามใช้ทักษะการพูดของเธอชี้แจงจนคุณยายเข้าใจ

๓. มีเจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่ส่งเสริมพฤติกรรม การกระทำให้บรรลุผลเช่น ความอยากได้ของเล่น เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เด็กหญิงพยายามอธิบายจนคุณยายเข้าใจ

ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะจึงเป็นความสามารถของบุคคลในระดับที่สามารถปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะ ที่ตนมีอยู่สมรรถนะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงาน หรือในสถานการณ์ต่างๆ ได้จนประสบความสำเร็จสมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ หรือคุณลักษณะ ที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต

บทสรุปว่าคนที่มีสมรรถนะ

คนที่มีสมรรถนะ คือ คนที่ทำงานได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ / คุณลักษณะต่างๆ ที่ตนมีอยู่ คนมีความรู้ แต่ไม่ใช้ความรู้หรือไม่สามารถใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ยังไม่ถือว่าเป็นสมรรถนะ (เช่น ผู้มีความรู้ภาษาอังกฤษ แต่ไม่สามารถพูดคุยกับชาวต่างชาติหรือใช้ความรู้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานได้)

อะไรไม่ใช่สมรรถนะ

- คนมีทักษะ แต่ไม่สามารถนำทักษะนั้นมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ก็ยังไม่ถือว่าเป็นสมรรถนะ (เช่น มีทักษะการอ่าน เขียน ฟัง พูดภาษาอังกฤษ สอบผ่านการทดสอบ แต่ไม่กล้า หรือไม่สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้)

- คนมีเจตคติที่ดี แต่ไม่นำมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ก็ถือว่ายังไม่มีสมรรถนะ (เช่น ชอบภาษาอังกฤษ มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ แต่อาย หรือไม่กล้าพูดสื่อสารกับชาวต่างชาติ)

สมรรถนะเกิดขึ้นได้อย่างไร

สมรรถนะเกิดขึ้นได้ เมื่อบุคคลมีโอกาสดำเนินการใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ตนมีในการทำงาน การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ และความมั่นใจ ทำให้สามารถทำงานต่างๆ ได้สำเร็จ

ตัวอย่าง พ่อแม่ในชนบทมักใช้ให้ลูกๆ ช่วยทำงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่เล็ก โดยการสั่ง / สอนให้ทำบ้าง ทำให้ดูหรือให้เห็นเป็นตัวอย่างบ้าง เด็กต้องทำตาม เมื่อทำบ่อยๆ ก็จะได้เองและเรียนรู้การใช้ทักษะที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ เช่นนี้ กล่าวได้ว่าเด็กมีสมรรถนะในการทำงานนั้น

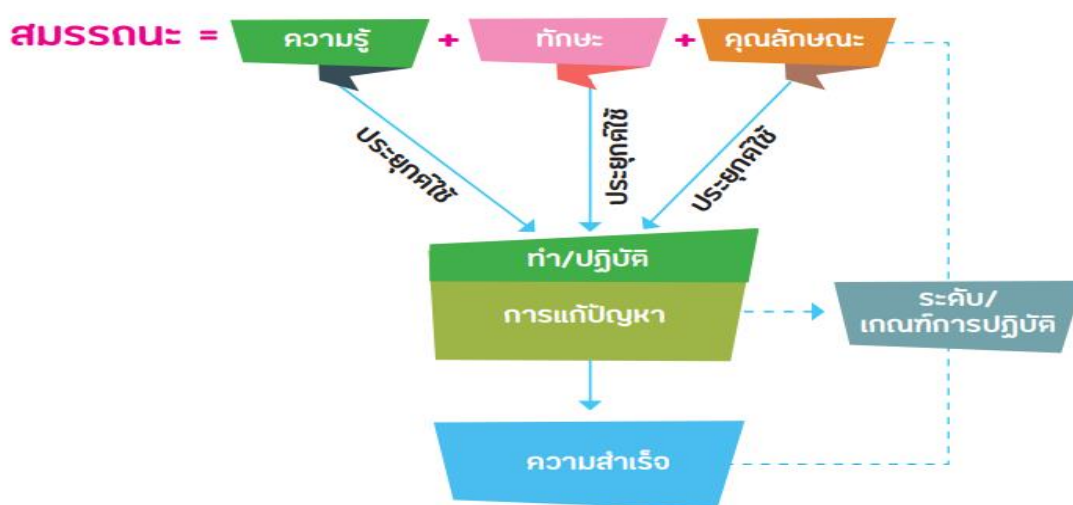
ในกรณีข้างต้น เด็กมีสมรรถนะในการทำงานนั้น เพราะเด็กใช้ความรู้จากที่พ่อแม่บอก หรือทำให้ดู แล้วลองทำตาม ขั้นแรกอาจทำผิดๆ ถูกๆ พ่อแม่ให้ทำใหม่ ก็เรียนรู้เพิ่มขึ้น ต่อๆ มา ก็เริ่มคิดแก้ปัญหาเอง และทำได้ดีขึ้นจนคล่องแคล่ว ชำนาญ

ระดับของสมรรถนะ

สมรรถนะมีได้หลายระดับตามความจำเป็นหรือความต้องการ ในหลายๆ เรื่อง เราจำเป็นต้องมีสมรรถนะในระดับพอใช้การได้ จึงจะอยู่รอด อยู่ดี แต่ในบางเรื่อง เราจำเป็นต้องมีสมรรถนะในระดับสูงขึ้น ดังนั้น ในการพัฒนาและการวัดสมรรถนะ จึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) ว่าต้องการในระดับใด เช่น สำหรับคนทั่วไปอาจจำเป็นต้องมีสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับพอใช้การได้ คือ สามารถสื่อสารเรื่องทั่วๆ ไปพอเข้าใจกัน แต่สำหรับผู้ที่ต้องการไปศึกษาต่อต่างประเทศ ความสามารถทางด้านนี้ ก็จำเป็นต้องอยู่ในระดับสูง ซึ่งมักจะมีการกำหนดมาตรฐานเอาไว้ สมรรถนะที่สูงขึ้น ก็จะต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ที่สูงขึ้นด้วย แต่ความรู้ ทักษะที่สูงขึ้นนั้นอาจส่งผลหรือไม่ส่งผลต่อการเกิดสมรรถนะก็ได้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการนำความรู้และทักษะเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งคุณลักษณะส่วนตนที่มีว่าเอื้ออำนวยเพียงใด

องค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะ

- ๑) ความรู้ (Knowledge)
- ๒) ทักษะ (Skill)
- ๓) คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude)
- ๔) การประยุกต์ใช้ (Application)
- ๕) การกระทำ / การปฏิบัติ (Performance)
- ๖) งานและสถานการณ์ต่างๆ (Tasks / Jobs / Situations)
- ๗) ผลสำเร็จ (Success) ตามเกณฑ์ที่กำหนด (Performance Criteria)

วิธีการพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้น

พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่รอบข้างเด็ก สามารถช่วยพัฒนาเด็กให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในระดับที่ต้องการได้ไม่ยากนัก โดยการส่งเสริมให้เด็กนำความรู้และทักษะต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ไปใช้ในการทำงาน การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่างๆ และช่วยให้กำลังใจในการทำงาน ให้คำแนะนำส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็น และเพิ่มความรู้และทักษะให้เด็กทำงานได้ดีขึ้นตามลำดับ เด็กก็จะเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้นเรื่อยๆ มาร่วมช่วยกันพัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดีมีสมรรถนะสูงคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ช่วยกันพัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum)

หลักสูตรฐานสมรรถนะแตกต่างจากหลักสูตรปัจจุบันตรงที่ การกำหนดเป้าหมายจะมุ่งไปที่สมรรถนะของผู้เรียนว่า ผู้เรียนจะต้องทำอะไรได้ ซึ่งต่างจากหลักสูตรอิงมาตรฐานที่มาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนมากเน้นไปที่ผู้เรียนว่า จะต้องรู้อะไร สรุปได้ว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะเน้นทักษะ (Skill) ในขณะที่หลักสูตรอิงมาตรฐานค่อนข้างเน้นเนื้อหาสาระ (Content) หลักสูตรฐานสมรรถนะจึงเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก เพื่อประกันว่า ผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่งๆ จะมีทักษะและความสามารถในการด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ

องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักสูตรฐานสมรรถนะ จะกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) ขึ้นเป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สมรรถนะที่กำหนดให้ผู้เรียนโดยทั่วไปมี ๒ ลักษณะ คือ

สมรรถนะหลัก สมรรถนะหลักที่เรียกว่า Core Competency มีลักษณะเป็นสมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือเป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น ลึกซึ้งขึ้น สมรรถนะในลักษณะนี้ กล่าวได้ว่าเป็นสมรรถนะที่มีลักษณะ “content – free” คือ ไม่เกาะติดเนื้อหา หรือไม่ขึ้นกับเนื้อหา ตัวอย่างสมรรถนะประเภทนี้ เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง สมรรถนะทักษะชีวิต ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ สามารถใช้เนื้อหาสาระใดๆ ก็ได้ในการพัฒนาเพียงแต่ว่าสมรรถนะบางสมรรถนะ อาจพัฒนาได้ดีกว่าในเนื้อหาบางเนื้อหา

14

สมรรถนะเฉพาะ สมรรถนะอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า สมรรถนะเฉพาะ Specific Competency เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา / สาขาวิชาสมรรถนะทั้ง ๒ ประเภท ไม่ว่าจะเป็นสมรรถนะหลัก หรือสมรรถนะเฉพาะ ต่างก็มีระดับตั้งแต่ง่ายไปยาก ซึ่งหลักสูตรจะกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบไต่ระดับ ไปตามระดับความสามารถของตนซึ่งจำเป็นสำหรับวิชานั้นๆ เช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะมีสมรรถนะเฉพาะของวิชา เช่น สมรรถนะด้านการพูดในโอกาสต่างๆ

ระดับของสมรรถนะ สมรรถนะด้านการประพันธ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ก็มีสมรรถนะด้านการวาดภาพ การปั้น การประดิษฐ์สาระวิชาต่างๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาของตน ซึ่งมีลักษณะเป็น “ทักษะ” (Skill) หากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะจนสามารถใช้งานได้ และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้น

ตัวอย่างเช่น สมรรถนะหลักด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งก็คือ การคิดที่มีการใช้วิจารณญาณ พิจารณาข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนการตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาจะเริ่มต้นตั้งแต่ว่าระดับง่าย คือ สามารถคิดจำแนกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นข้อคิดเห็นก่อนต่อไปจึงเพิ่มระดับให้กว้างขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น

หลักสูตรฐานสมรรถนะโดยทั่วไป

หลักสูตรฐานสมรรถนะโดยทั่วไป จะกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Learning Competencies) สำหรับผู้เรียนในช่วงวัยหรือช่วงชั้นต่างๆ ให้แก่ครู เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียนหลักสูตรฐานสมรรถนะนอกจากจะกำหนดสมรรถนะไว้ให้แล้ว อาจกำหนดสาระการเรียนรู้ขั้นต่ำสำหรับการพัฒนาสมรรถนะที่กำหนดให้แก่ผู้เรียนหรืออาจให้โรงเรียนและครูกำหนดได้ตามความเหมาะสม สมรรถนะและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้เน้นเป็นขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับเด็กไทยทุกคน

หลักสูตรจะต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับโรงเรียนและครูในการจัดการเรียนรู้สาระ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อตอบสนองความต้องการตามความแตกต่างกันของผู้เรียน ภูมิสังคม และบริบท ในสัดส่วนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยการกำหนดสมรรถนะที่เป็นเกณฑ์กลาง/มาตรฐานกลางสำหรับการจัดการศึกษาในแต่ละช่วงวัย จะเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบต่างๆ ตามแนวคิดของตนได้ โดยยึดสมรรถนะเป็นเกณฑ์กลาง

การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (Competency-Based Instruction)

ในการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะนั้น ครูจะมีมาตรฐานสมรรถนะ และจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะที่จัดไว้อย่างเป็นลำดับ เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน ครูมีเป้าหมายที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนทำอะไรได้(ในระดับที่กำหนด) ครูจะต้องวิเคราะห์ว่า ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้อะไร จึงจะช่วยให้ทำสิ่งนั้นได้ ซึ่งเอื้อให้มีการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์และลดสาระการเรียนรู้ที่ไม่จำเป็น ผู้เรียนต้องได้รับความรู้ และฝึกใช้ความรู้ในการทำ รวมทั้งพัฒนาคุณลักษณะที่ควรจะต้องมีในการทำสิ่งนั้น ให้ประสบผลสำเร็จได้ในระดับที่กำหนด ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการคิด การปฏิบัติ การลงมือทำ การได้รับข้อมูลย้อนกลับ การปรับปรุง พัฒนา และได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ไป ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดสมรรถนะในระดับที่ต้องการ โดยผู้เรียนแต่ละคน อาจจะใช้เวลาในการเรียนรู้มากน้อยแตกต่างกันได้

การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency-Based Assessment)

การวัดสมรรถนะเป็นการช่วยให้เห็นความสามารถที่เป็นองค์รวมของผู้เรียนโดยครูทำการทดสอบพฤติกรรมปฏิบัติ (Performance Assessment) ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (Performance Criteria) ซึ่งจะเน้นการประเมินองค์รวมของสมรรถนะด้วยเครื่องมือประเมินตามความเหมาะสม และประเมินเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะรับการประเมิน หากประเมินผ่าน ผู้เรียนจะสามารถก้าวสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ขั้นต่อไปได้ หากยังไม่ผ่าน ผู้เรียนจะได้รับการสอนซ่อมเสริม จนกระทั่งบรรลุผล ผู้เรียนแต่ละคนจะก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน อาจก้าวหน้าไปได้เร็วในบางสาระ และอาจไปได้ช้าในบางสาระตามความถนัดของตน

๑๓. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ ปรากฏผล ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อกิจกรรมการอบรม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ เพศ และระดับชั้นที่สอน

ตอนที่ ๒ กิจกรรมและวิทยากร สอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อกิจกรรมและวิทยากร

การบริหารจัดการ สอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการบริหารจัดการ

ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการบริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกและความพึงพอใจในคุณภาพการบริการโดยรวม ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สำหรับข้อมูลที่เป็นระดับความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีคะแนน ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ตามลำดับ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ใช้เกณฑ์ในการแปลค่าระดับความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด ๒๕๔๕ : ๑๐๓) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐	ระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๑ ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๑ ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๓๑	๓๒.๒๙
หญิง	๖๕	๖๗.๗๑
รวม	๙๖	๑๐๐.๐๐
ระดับชั้นที่สอน		
ประถมศึกษา	๕	๕.๒๑
มัธยมศึกษา	๘๘	๙๑.๖๗
ไม่ระบุ	๑	๑.๐๔
รวม	๙๖	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เข้าร่วมโครงการจำนวน ๙๖ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๙ และเพศหญิง ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๑ และระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๗ รองลงมาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๑ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการ

ตารางที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลความ
๑. ความเหมาะสมของการประชาสัมพันธ์การอบรม	๔.๔๑	๐.๖๔	มาก
๒. ความเหมาะสมของการลงทะเบียน	๔.๕๗	๐.๕๖	มากที่สุด
๓. ความเหมาะสมของการให้บริการของเจ้าหน้าที่	๔.๕๙	๐.๕๑	มากที่สุด
๔. ความเหมาะสมของอาหารและเครื่องดื่ม	๔.๔๑	๐.๗๐	มาก
๕. ความเหมาะสมของสื่อโสตทัศนูปกรณ์	๔.๔๔	๐.๗๔	มาก
๖. ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม	๔.๖๔	๐.๕๓	มากที่สุด
รวม	๔.๕๑	๐.๖๑	มากที่สุด

จากตารางที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการโครงการในภาพรวม พบว่า ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.53$) รองลงมาคือ ความเหมาะสมของการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และความเหมาะสมของการลงทะเบียน ($\bar{X}=4.59$, $SD=0.51$ และ $\bar{X}=4.57$, $SD=0.56$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม

ตารางที่ ๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลความ
๑. การสอบทาน ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา	๔.๕๐	๐.๕๖	มาก
๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ	๔.๔๖	๐.๖๐	มาก
๓. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของสถานศึกษาในสังกัด	๔.๒๖	๐.๖๒	มาก
๔. กรณีศึกษาตัวอย่างโรงเรียนนำร่องโครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	๔.๕๐	๐.๖๒	มาก
๕. ๖ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน	๔.๔๑	๐.๖๔	มาก
๖. เวทีการถอดบทเรียนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ	๔.๓๘	๐.๖๔	มาก
๗. ความสามารถของทีมีวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้และจัดฝึกอบรม	๔.๗๔	๐.๕๑	มากที่สุด
๘. ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการจัดหลักสูตรฝึกอบรม	๔.๓๘	๐.๖๕	มาก
๙. ความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม	๔.๓๔	๐.๖๖	มาก
๑๐. การต่อยอดและนำไปปฏิบัติจริงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	๔.๕๙	๐.๕๑	มากที่สุด
รวม	๔.๔๖	๐.๖๐	มาก

จากตารางที่ ๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร พบว่า ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถของทีมีวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้และการจัดการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.51$) รองลงมาคือ ประโยชน์ที่ได้รับสู่การต่อยอดและนำไปปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอน และการสอบทาน ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.51$ และ $\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.56$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความถี่	ร้อยละ
๑	สถานที่จัดครณน้อย ไม่เพียงพอ	๒๒	๒๔.๑๘
๒	สถานที่/ห้องอบรมเล็ก แออัด	๑๕	๑๖.๔๘
๓	อากาศร้อน แอร์ไม่เย็น	๗	๗.๖๙
๔	ควรจัดเป็นกลุ่มย่อย และฝึกปฏิบัติ	๕	๕.๔๙
๕	ควรแนะนำลำดับขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ	๔	๔.๔๐
๖	ควรประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า	๓	๓.๓๐
๗	ควรจัดปรับปรุงหลักสูตรทุกปี	๓	๓.๓๐
๘	มีตัวอย่างที่สมบูรณ์เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติ	๓	๓.๓๐
๙	ควรมีวิทยากรมากกว่า ๒ คน	๒	๒.๒๐
๑๐	ควรมีการให้คำปรึกษาระหว่างการจัดทำหลักสูตรจนสำเร็จ มีการกำกับดูแล นิเทศติดตามเป็นระยะ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร	๒	๒.๒๐
๑๑	จัดสถานที่ได้เหมาะสม	๒	๒.๒๐
๑๒	เป็นโครงการที่ดีมาก สามารถนำไปใช้ได้จริง	๒	๒.๒๐

ข้อที่	รายการประเมิน	ความถี่	ร้อยละ
๑๓	ควรเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติการจัดทำหลักสูตร	๒	๒.๒๐
๑๔	ควรให้แต่ละโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	๑	๑.๑๐
๑๕	จัดหลักสูตรเชิงปฏิบัติการ มีการจัดทำเป็นรายโรงเรียน ให้คำแนะนำ อธิบายให้เหมาะสมของบริบทแต่ละสถานศึกษา	๑	๑.๑๐
๑๖	ควรกำหนดทิศทางหลักสูตรให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งองค์กร	๑	๑.๑๐
๑๗	ควรมีเวลาประชาสัมพันธ์มากกว่านี้	๑	๑.๑๐
๑๘	กิจกรรมน่าสนใจมาก	๑	๑.๑๐
๑๙	ควรปรับปรุงความสะอาดของภาชนะ	๑	๑.๑๐
๒๐	ควรปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ	๑	๑.๑๐
๒๑	ควรปรับปรุงอาหารว่าง ลดครีม น้ำตาล	๑	๑.๑๐
๒๒	ควรปรับปรุงอาหารกลางวัน	๑	๑.๑๐
๒๓	เกียรติบัตร กระดาษบางมาก สีของการพิมพ์จะจางเร็ว ควรพิมพ์ ด้วยกระดาษเกียรติบัตร จะทำให้ยืดอายุของเกียรติบัตร	๑	๑.๑๐
๒๔	ควรเพิ่มเวลาการอบรม	๑	๑.๑๐
๒๕	ควรจัด ๑ วัน	๑	๑.๑๐
๒๖	ห้องอาหารแคบ	๑	๑.๑๐
๒๗	พนักงานพูดไม่สุภาพ	๑	๑.๑๐
๒๘	ไม่ควรจัดช่วงฤดูร้อน	๑	๑.๑๐
๒๙	ควรอบรมเร็วกว่านี้	๑	๑.๑๐
๓๐	ควรกระชับเวลาในการจัดกิจกรรมในวันที่ ๒ ของการอบรม	๑	๑.๑๐
๓๑	ก่อนใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะควรจัดอบรมอีกครั้ง	๑	๑.๑๐
๓๒	สร้างหลักสูตรตามความสนใจของนักเรียน	๑	๑.๑๐
	รวม	๑๑	๑๐๐.๐๐

ภาคผนวก

จากการจัดกิจกรรมทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านเพียนาม โรงเรียนบ้านเปือยนาสูง โรงเรียนบ้านปราสาท และโรงเรียนสิริขุนหาญ พบว่า

๑. ความพร้อมของคุณครู

คุณครูบางคนไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัย จึงทำให้ความเข้าใจในศาสตร์วิชาทางด้านการศึกษาปฐมวัยบางอย่างไม่ได้เข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน คุณครูใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการนำประสบการณ์ที่คุณครูอยู่กับเด็กปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจของตนเอง จึงทำให้ความเข้าใจในวิชาการทางด้านศาสตร์การศึกษาปฐมวัยยังคลาดเคลื่อน ส่งผลกระทบต่อการจัดทำหลักสูตรที่ต้องอาศัยความเข้าใจในศาสตร์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยเข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรให้ถูกหลักตามศาสตร์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย แต่คุณครูก็มีความพยายามที่จะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพิ่มเติม โดยการเรียนรู้จากครูที่จบการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย มีการอบรมเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความชัดเจนในเรื่องของการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น

จากความคิดเห็นของวิทยากรคิดว่า คุณครูปฐมวัยทุกท่านควรได้รับการพัฒนาทางด้านศาสตร์วิชาการทางการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น เพราะจะทำให้คุณครูนำองค์ความรู้ที่ถูกหลักไปปรับใช้ในการจัดทำหลักสูตรและส่งผลการนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้องตามหลักการปฐมวัย

๒. ความพร้อมด้านหลักสูตรที่ผ่านมา

ทุกโรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว เมื่อศึกษาจากเล่มหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนแล้วพบว่า หลักสูตรของแต่ละโรงเรียนขาดการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะของโรงเรียน ขาดการวิเคราะห์เชื่อมโยงความสอดคล้องของหลักสูตรที่จะอิงฐานสมรรถนะ มีบางโรงเรียนที่มีความชัดเจนกับการนำนวัตกรรมมาใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยและนำมาสอดแทรกอยู่ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้อย่างชัดเจนดี

ความคิดเห็นจากวิทยากร คิดว่าผู้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยยังไม่เข้าใจแนวทางการจัดทำหลักสูตร ที่ชัดเจน เน้นการนำข้อมูลสำเร็จรูปมาใส่แล้วอย่างไม่เข้าใจว่าสิ่งที่นำมานั้นมีความสำคัญหรือจำเป็นอย่างไรกับการจัดทำหลักสูตรจึงทำให้ขาดการวิเคราะห์ความสอดคล้องในหลายๆประเด็นหลุดหายไปหรือไม่ชัดเจน ควรจะต้องมีการทำความเข้าใจแนวทางในการจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันก็จะทำให้การทำหลักสูตรนั้นสมบูรณ์ได้

กลุ่มประถมศึกษา

จากการจัดกิจกรรมทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยโรงเรียนบ้านสิริขุนหาญ โรงเรียนบ้านเปือยนาสูง และโรงเรียนบ้านปราสาท ในช่วงเวลา ๐๙.๐๐- ๑๒.๐๐ น. พบว่า

๑. ด้านครู

๑.๑ ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมมีทั้งหมด ๑๕ คน ทุกคนสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ และทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสายชั้นเรียน หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๐ ปีขึ้นไป

๑.๒ ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนมากมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้(เอกสารประกอบหลักสูตร)

๑.๓ มีครูบางส่วน (โรงเรียนบ้านเปือยนาสูง) เป็นทีมวิชาการที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานด้านหลักสูตร จึงขาดความเข้าใจในการจัดทำ เห็นควรให้ต้นสังกัดพิจารณาเข้าไปดูแลโรงเรียนนี้โดยด่วน

๑.๔ จากการสอบถามผ่านคำถามชวนคิด พบว่า ครูต้องการได้รับความรู้ด้านการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ ต้องการให้ต้นสังกัดจัดอบรมการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ ต้องการคู่มือที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำหลักสูตร

ฐานสมรรถนะ ครูต้องการตัวอย่าง เอกสาร แนวทางหลักสูตรฐานสมรรถนะของหน่วยงานต้นสังกัด

๒. ด้านเอกสารหลักสูตร จากการให้แต่ละโรงเรียนได้สอบถามองค์ประกอบของหลักสูตรของแต่ละโรงเรียน พบว่า

๒.๑ โรงเรียนบ้านสิริขุนหาญ

๑) จุดเด่นที่พบจากการดำเนินการ หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เตรียมความพร้อมสำหรับเด็กสู่นาคตได้จริง

๒) จุดที่ควรพัฒนา/ปัญหา/อุปสรรค จากการดำเนินการ ควรมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภูมิสังคม

และภูมิถิ่น มุ่งอนุรักษ์ภูมิปัญญาของพื้นถิ่น

๓) วิธีแก้ไขปัญหา/อุปสรรค จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถ

นำไปใช้ได้จริง

๔) ข้อเสนอแนะ ต้นสังกัด และโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลของผู้เรียน

๒.๒ โรงเรียนบ้านปราสาท

๑) จุดเด่นที่พบจากการดำเนินการ หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เตรียมความพร้อมสำหรับเด็กสู่นาคตได้จริง

๒) จุดที่ควรพัฒนา/ปัญหา/อุปสรรค - ควรมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภูมิสังคมและภูมิถิ่น มุ่งอนุรักษ์

ภูมิปัญญาของพื้นถิ่น

๓) วิธีแก้ไขปัญหา/อุปสรรค - จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

๔) ข้อเสนอแนะ - ต้นสังกัด และโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลของผู้เรียน

๒.๓ โรงเรียนบ้านเปือยนสูง ขาดเอกสารนำเข้าสู่วงแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑) จุดเด่นที่พบจากการดำเนินการ -

๒) จุดที่ควรพัฒนา/ปัญหา/อุปสรรค - ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา

๓) วิธีแก้ไขปัญหา/อุปสรรค - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ผ่านการปฏิบัติจริงให้กับครู

ทั้งโรงเรียน

๔) ข้อเสนอแนะ - ต้นสังกัด และโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฉบับเดิมให้สมบูรณ์ และดำเนินการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๔

กลุ่มมัธยมศึกษา

กิจกรรมทบทวน ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๓๑ โรงเรียน วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐- ๑๒.๐๐ น. พบว่า

๑. ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๑ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้า ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๒ ครูส่วนหนึ่ง ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จึงขาดความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๓ จากการสอบถามความต้องการ พบว่า ต้องการให้มีการกำหนดหลักสูตรองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ที่เป็นแนวทางเดียวกัน ต้องการให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ แนวทางการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรตัวอย่าง จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจัดทำหลักสูตรสำเร็จ

๒. ด้านเอกสารหลักสูตร จากการให้แต่ละโรงเรียนได้ทบทวน และตรวจสอบสอบองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนพบว่า

๒.๑ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๒ ส่วนมากหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีองค์ประกอบการจัดทำหลักสูตรครบถ้วน

๒.๓ หลักสูตรสถานศึกษา มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

๒.๔ ได้เสนอแนะให้แต่ละโรงเรียนตรวจสอบความสอดคล้องของมาตรฐาน ตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น การเขียนคำอธิบายรายวิชา การกำหนดรหัสวิชา และโครงสร้างรายวิชา

๓. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรมปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๓.๑ กระบวนการ แนวทาง วิธีการจัดทำหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตร

๓.๒ แนวทางการตรวจสอบมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดแต่ละระดับและกลุ่มสาระฯ

๓.๓ แนวทางการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แต่ละระดับชั้น

๓.๔ องค์ประกอบของหลักสูตร และโครงสร้างหลักสูตร

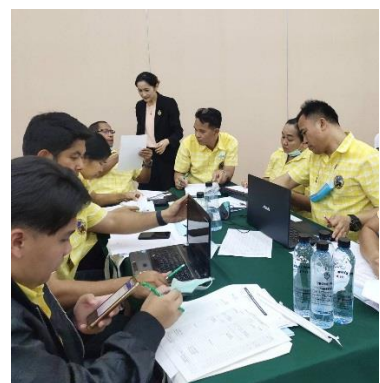
๓.๕ แนวทางการตรวจสอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓.๖ ความสอดคล้องของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง

๓.๗ แนวทางพัฒนาการของหลักสูตรตลอดจนแนวโน้มของหลักสูตร

๓.๘ แนวทางการกำหนดรหัสวิชา และการเรียงลำดับรายวิชาเพิ่มเติม

กลุ่มนวัตกรรมทางการศึกษา

PLC โรงเรียนนวัตกรรม

ขั้นที่ ๑ เตรียมความพร้อม/เตรียมสภาวะจิต/Brain gym

ขั้นที่ ๒ ขั้นกิจกรรม สะท้อนความคิดเห็น

คำถาม ทักษะกับสมรรถนะเหมือนกันอย่างไร

- สมรรถนะคือความสามารถที่ทำได้บนพื้นฐานความต้องการในการปฏิบัติงานผลการปฏิบัติทำให้ได้ผล
- ทักษะเป็นส่วนย่อยของสมรรถนะ ทักษะเกิดจากการปฏิบัติบ่อย ๆ สมรรถนะคือการปฏิบัติจนชำนาญสามารถแก้ไขปัญหาและวิเคราะห์ได้
- ทักษะคือการเกิดเป็นสมรรถนะเมื่อมีการฝึกปฏิบัติฝึกทักษะบ่อยๆ จะเกิดกลายเป็นสมรรถนะในด้านนั้นๆ
- ทักษะคือความสามารถทางกายสมรรถนะคือความชำนาญการนำทักษะมาใช้ประโยชน์
- สมรรถนะเกิดจากการใช้ทักษะต่างๆ จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- ทักษะคือการปรับการฝึกปฏิบัติการฝึกฝนบ่อยๆ สมรรถนะคือการปฏิบัติการทำสิ่งหนึ่งหนึ่งจนเกิดเป็นความชำนาญมีระเบียบแบบแผนมีความเชื่อมโยงกัน
- ทักษะเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะ
- ทักษะเป็นความสามารถในการทำคิดปฏิบัติอะไรบางอย่างจนชำนาญสมรรถนะเป็นการนำทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จนถึงขั้นทำให้เกิดความสำเร็จสรุปว่าแตกต่างกัน
- ทักษะคือการฝึกฝนทำให้ทำสิ่งนั้นนั้นจนเกิดความชำนาญ สมรรถนะคือสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญแล้ว
- ทักษะเกิดจากการทำบ่อยๆ สมรรถนะเกิดความรู้ที่ได้เรียนมากล่าวคือต่างกันทักษะเป็นการทำซ้ำๆ สมรรถนะเกิดจากความรู้ที่ได้ศึกษามาจากความสามารถ
- สมรรถนะคือสิ่งที่เกิด กับผู้เรียน KAS ทักษะ คือกระบวนการฝึกเพื่อให้เกิดนำผู้เรียนจากครูและนักเรียน
- สมรรถนะคือความชำนาญเกิดจากการปฏิบัติ ทักษะคือกระบวนการฝึกส่งผลให้เกิดสมรรถนะ
- ทักษะคือการเรียนรู้ สมรรถนะคือการพัฒนา
- ทักษะกับสมรรถนะไม่แตกต่างกันทักษะเกิดจากการปฏิบัติส่วนสมรรถนะเกิดจากทักษะความรู้และเจตคติ
- ทักษะเป็นสิ่งที่ ซ่อนอยู่ในสมรรถนะ สมรรถนะต้องอาศัยทั้งความรู้และทักษะความชำนาญความสามารถ
- ทักษะคือที่มาของสมรรถนะทักษะที่ทำบ่อยๆ จนได้ผลตามต้องการทักษะก็จะกลายเป็นสมรรถนะ เช่น การเขียนก็คือทักษะการเขียน ได้อย่างปลอดภัยก็คือสมรรถนะ
- ทักษะเป็นกระบวนการคิดการปฏิบัติซ้ำ สมรรถนะเป็นกระบวนการคิดการปฏิบัติและความสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ผู้มีสมรรถนะจะสามารถบริหารจัดการชีวิตหรือบริหารจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่มีทักษะเป็นเพียงอย่างเดียว
- สมรรถนะกับทักษะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความรู้ทักษะในการแก้ปัญหาจนเกิดความชำนาญและความมั่นใจ
- สมรรถนะกับทักษะมีความต่างกันบอกถึงความรู้ความเข้าใจแล้วเกิดเป็นทักษะต่างๆ

- ทักษะคือการนำความรู้มาใช้ในกระบวนการเพื่อให้ใช้คิดแก้ปัญหาในระดับพื้นฐานสมรรถนะคือการฝึกทักษะจนเกิดความชำนาญและได้เทคนิคในการแก้ปัญหาได้อย่างแยบยล
 - ทักษะเกิดจากการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสมรรถนะเกิดจากการนำทักษะที่ได้รับการฝึกฝนมาใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง
 - ทักษะเป็นความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมการทำงาน
 - ทักษะเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานสมรรถนะเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นมาจากความรู้ทักษะและเจตคติหรือทักษะที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างชัดเจนทักษะแตกต่างจากสมรรถนะ
 - ทักษะเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นสมรรถนะเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นมาจากความรู้ทักษะเจตคติที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างชัดเจน
 - ทักษะและสมรรถนะมีความสัมพันธ์กันเพราะน่าจะทำให้เกิดสมรรถนะเช่นทักษะการปั่นจักรยาน เพราะมีทักษะมากพอก็อาจจะแข่งปั่นจักรยานได้
 - ทักษะคือการใช้ความรู้ให้เกิดความชำนาญส่วนสมรรถนะคือกระบวนการนำทักษะเหล่านั้นมา ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ทักษะคือความชำนาญความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสมรรถนะเป็นสิ่งที่ประกอบมาจากความรู้ และทักษะ
 - ทักษะคือการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและเรียนรู้จนเกิดมาเป็นสมรรถนะ
 - ทักษะคือความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลแต่ละคนจะไม่เหมือนกันแต่สามารถฝึกฝนได้
- สมรรถนะคือการนำความรู้มาประยุกต์เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถหลอมรวมให้เกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ
- ทักษะคือความสามารถปฏิบัติได้สมรรถนะคือความสามารถปฏิบัติได้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ทักษะมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สมรรถนะเกิดจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาได้แต่ทั้งสองอย่างจะต้องเชื่อมโยงกันในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและการแก้ปัญหา
 - ทักษะกับสมรรถนะไม่เหมือนกันเพราะสมรรถนะจะประกอบไปด้วยความรู้ + ทักษะ + คุณลักษณะ ส่วนทักษะจะเป็นอีกหนึ่งในองค์ประกอบของสมรรถนะนั้นๆ
 - ทักษะเกิดจากการฝึกฝนทำซ้ำพฤติกรรมที่แสดงออกมา สมรรถนะคือความรู้ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะ
 - ทักษะคือพฤติกรรมหรือความรู้ความสามารถเกิดจากการเรียนรู้สมรรถนะคือพฤติกรรมการปฏิบัติ ความรู้ความสามารถ
 - สมรรถนะคือคนที่ทำงานได้สำเร็จต้องใช้ความรู้เจตคติทักษะคุณลักษณะที่ตนมีอยู่
 - สมรรถนะคือความสามารถที่นำออกมาใช้ทักษะคือความสามารถที่อยู่ในสมรรถนะเกิดจากการปฏิบัติบ่อยบ่อย
 - ทักษะเป็น skill เป็นความสามารถสมรรถนะเป็นความรู้ทักษะและคิดวิเคราะห์
 - ทักษะและสมรรถนะเหมือนกัน คือความสามารถที่แสดงออกในเชิงพฤติกรรม
 - ทักษะกับสมรรถนะไม่เหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน
 - สมรรถนะคือความสามารถการแสดงออกการกระทำทักษะคือการกระทำที่ทำบ่อยมาจนเกิดความชำนาญทักษะมีความสัมพันธ์กันกับสมรรถนะ
 - ทักษะกับทักษะสมรรถนะเหมือนกันเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ทั้งสอง อย่างเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับความรู้การปฏิบัติฝึกฝน
 - มีความต่างกันและมีลักษณะร่วมกันทักษะคือการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดเป็นความชำนาญสมรรถนะคือ สิ่งที่ยากให้เป็นสิ่งนั้นนั้นมีความชำนาญเชี่ยวชาญ

- ทักษะเกิดขึ้นจากการฝึกฝนอาจจะเป็นร่างกายสติปัญญาหรือสังคมสมรรถนะเกิดจากการใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ
- ทักษะคือพฤติกรรมหรือความสามารถในการทำกิจกรรมนั้นๆ สมรรถนะคือคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมทักษะทำให้เกิดความชำนาญ
- ทักษะกับสมรรถนะมีความเชื่อมโยงกัน
- ทักษะคือการฝึกฝนให้ชำนาญให้คล่องสมรรถนะคือการนำไปใช้
- ทักษะเป็นการกระทำจนเกิดความชำนาญสมรรถนะเกิดจากทักษะที่ชำนาญจนเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้น
- ทักษะกับสมรรถนะไม่เหมือนกันทั้งหมดแต่ไม่ได้แตกต่างกันเนื่องจากมีความเชื่อมโยงกันเช่นมีทักษะในด้านการพูดเราก็จะได้สมรรถนะด้านการสื่อสารในระดับที่สูงขึ้น
- ทักษะกับสมรรถนะต่างกันทักษะเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะบางคนมีทักษะแต่ไม่เกิดเป็นสมรรถนะ

การทำหลักสูตรฐานสมรรถนะของแต่ละโรงเรียน

โรงเรียนหนองถ่มวิทยา

Timeline

๑. หนึ่งประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ปรับปรุงหลักสูตร ๒๕๕๐
๒. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
๓. ศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา
๔. ศึกษาวิเคราะห์ DOE จังหวัดศรีสะเกษ
๕. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมการจัดทำหลักสูตร
๖. อบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
๗. ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร
๘. นำหลักสูตรไปใช้
๙. ประเมินการใช้หลักสูตร
๑๐. ปรับปรุงหลักสูตร

ปัญหาและอุปสรรค

- ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร
- หลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนอยู่บ่อยครั้ง
- ขาดบุคลากรในการทำหลักสูตรครูไม่ตรงเอก
- การเปลี่ยนแปลงนโยบายภาครัฐโดยไม่คำนึงถึงบริบทของโรงเรียน
- ความเจริญของเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด
- ผ่านวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญในการจัดอบรม
- งบประมาณไม่เพียงพอ
- ภาระงานของครูเพิ่มขึ้น
- การใช้จ่ายงบประมาณมีหลายขั้นตอนขาดความคล่องตัวในการใช้จ่าย
- ความต้องการของโรงเรียน
- วิทยากรที่มามีความรู้ความชำนาญในการจัดอบรม
- งบประมาณในการสนับสนุน
- จัดอบรมในช่วงเวลาที่เหมาะสม
- ต้องการหลักสูตรแกนกลางสมรรถนะที่พร้อมทั้งใช้งาน

โรงเรียนกุดเสลาวิทยาคม

Timeline

- ประชุมปรึกษาหารือเลือกนวัตกรรม
- ผู้บริหารหัวหน้าวิชาการคณะกรรมการสถานศึกษารับนโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม
- core team เข้าร่วมรับฟังและอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำ school concept โดยวิเคราะห์ต้นทุนของโรงเรียนและ DOE ของจังหวัดจนได้โครงสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- Core team สรุปภาพรวมขั้นตอนการจัดทำ school concept เพื่อนำไปขยายผล
- ประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำแจ้งกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม
- ร่วมรับฟังและศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม ณ โรงเรียนรุ่งอรุณ
- ครูและบุคลากรร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและร่วม CRC กับวิทยากรจากโรงเรียนรุ่งอรุณ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามโครงสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะ

ปัญหาหรืออุปสรรค

- บุคลากรยังไม่มีความเข้าใจนวัตกรรมอย่างเป็นองค์รวม
- การบูรณาการหลักสูตรบริบทของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน
- ไม่มีความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- การนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน
- นักเรียนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้
- บุคลากรในศาลศึกษายังไม่เข้าใจตรงกัน

ความต้องการ

- ต้องการความชัดเจนในเรื่องหลักสูตร
- การประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้
- วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- วิทยากรที่มีความชัดเจนในนวัตกรรมอย่างเป็นองค์รวม

โรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี

Timeline

- ผู้บริหารและครูเลือกสมัครเข้าร่วมนวัตกรรมองค์รวมเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการเข้าอบรม ๑๓ - ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
- โรงเรียนรุ่งอรุณเข้ามาจัดอบรมให้คณะครูที่โรงเรียน ๓๑ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๓
- ครูและบุคลากรทุกคนเข้าอบรมที่โรงเรียนรุ่งอรุณ ๒๑ - ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓
- อบรมการเขียนแผน OLE ที่โรงเรียนไพรบึงวิทยาคม ๓-๔ ตุลาคม ๒๕๖๓
- PLC เพื่อเขียนแผนการสอนทุกวันอังคารและพฤหัสบดี
- ทดลองสอนตามแผนครั้งที่ ๑ วิชาเกษตรอินทรีย์ วิชากีฬา วิชาวัฒนธรรม ๑๑ พ.ย.๒๕๖๓
- CRC ผ่าน Zoom กับโรงเรียนรุ่งอรุณ
- ปรับปรุงแผนการสอน
- ผู้เชี่ยวชาญจากโรงเรียนรุ่งอรุณมาเติมเต็มความรู้
- ทดลองสอนวิชาวัฒนธรรม กีฬารอบที่

สิ่งที่โรงเรียนประกาศประชาสามัคคีต้องการ

- งบประมาณ
- ผู้เชี่ยวชาญใกล้ๆ
- อบรมต่อยอดให้กับปรีक्षा
- ปลดลือคกภหมายระเบียบนโยบาย
- แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี
- ด้านสังคมชุมชนผู้ปกครอง

โรงเรียนไพรบึงวิทยาคม

Timeline

๑. Sisaket Astect
๒. ทุน รร -ชุมชน
๓. DOE พบค
๔. School concept
๕. สมรรถนะหลัก พบค
๖. สมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้
๗. คำอธิบายรายวิชา
 - A Attitude
 - S skill
 - K knowledge
๘. Competencies สมรรถนะ
๙. โครงสร้างรายวิชา
๑๐. หลักสูตรฐานสมรรถนะ

ปัญหาอุปสรรค

- ไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองในวงเล็บภาระงาน
- ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

ความต้องการ

ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน
นักเรียนมีสมรรถนะความสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เป้าหมาย

หลักสูตรฐานสมรรถนะ
แผนการจัดการเรียนรู้
นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ (นวัตกรรม สารสนเทศ ทักษะชีวิตและอาชีพ)

โรงเรียนดงรักวิทยา

Timeline

๑. ศึกษากรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ
๒. ศึกษาDOE ขาดิจังหวัด
๓. กำหนด DOE ของโรงเรียนโดยยึดอีไออีชาติและอีไออีจังหวัด

๔. กำหนดสมรรถนะหลักของผู้เรียน
๕. คัดกรอบสมรรถนะของโรงเรียน
๖. นำสมรรถนะของโรงเรียนมาแบ่งเป็นช่วงชั้น
๗. นำสมรรถนะช่วงชั้นมาจัดทำสมรรถนะในรายวิชา
๘. คิดเกณฑ์การวัดและประเมินผล
๙. นำไปจัดกระบวนการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- ชั่วโมงสอนและภาระงานพิเศษงานอื่นๆมาก ทำให้ ไม่มีชั่วโมงวันในการระดมความคิดในการจัดทำ

หลักสูตร

- ครูยังยึดกับหลักสูตรเดิมไม่เปิดใจรับในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- การไม่ยอมรับและเปลี่ยนแปลงบทบาทการสอนของครู
- ครูขาดแรงจูงใจและมีเจตคติที่ไม่ดี
- โครงสร้างการบริหารงานไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตร

เป้าหมายสิ่งที่ต้องการ

- จัดอบรมให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- ประสานงานที่ดีของหน่วยงาน
- มีผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ

โรงเรียนกฤษณศิริวิทยุ

Timeline

๑. ประชุมชี้แจงคณะครูในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
๒. คณะครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ศึกษารายละเอียดของหลักสูตร
๓. กำหนดโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระ
๔. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา
๕. จัดทำ school concept /DOE รร/วิสัยทัศน์พันธกิจเป้าประสงค์ของโรงเรียน
๖. คณะครูร่วมจัดทำสมรรถนะระดับชั้นโดยแบ่งเป็นระดับม.ต้น ม.ปลาย
๗. แต่ละกลุ่มสาระฯจะทำสมรรถนะประจำวิชา
๘. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามสมรรถนะ
๙. จัดให้มีการวัดประเมินผลให้ตรงตามสมรรถนะ

ปัญหา และอุปสรรค

- ครูมีภาระหน้าที่มากเกินไป
- ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- ระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรจำกัดมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรบ่อย
- ครูขาดความมั่นใจในการวัดประเมินผลหลักสูตรสมรรถนะ

ความต้องการ

- วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและถ่ายทอดได้ดี
- ตัวอย่างหลักสูตรที่จะเป็นแนวทางในการปรับหลักสูตร
- งบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

โรงเรียนโนนปูนวิทยาคม

การจัดการเรียนการสอนเฉพาะพันธูปัญญาภายใต้หลักสูตรฐานสมรรถนะ

๑. การปรับปรุงพื้นฐานด้านจิตใจกระบวนการจิตปัญญาศึกษา

- ฝึกสติและจิตใจด้วยจิตปัญญาศึกษา
- ฝึกคิดเชิงเหตุผล
- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะทั้งห้า

๒. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันระดมสมองกำหนดเรื่องราวสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน

- ทำความเข้าใจและฝึกทักษะ RBL
- Active learning
- อิง School concept

๓. การฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นเหตุผล

- ออกแบบโครงงาน
- หัวข้อการ ทำโครงงาน
- เสริมสมรรถนะการคิดอย่างมีเหตุผล

๔. การลงพื้นที่เรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ plc และ การฝึกทักษะออกแบบเพื่อเก็บข้อมูล

- ฝึกทักษะการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ลงมือทำ
- ฝึกวิเคราะห์ข้อมูล
- เสริมทักษะการทำงานร่วมกันการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร

๕. การนำเสนอความก้าวหน้า

- ฝึกทักษะการนำเสนอ

๖. การฝึกทักษะการสื่อสารและการเขียนบทความทางวิชาการการสรุปและรวบรวมข้อมูล

- การจัดการข้อมูลศึกษาข้อเท็จจริง
- สังเคราะห์ความรู้
- เน้นทักษะการแก้ปัญหา การสื่อสาร

๗. การนำเสนอผ่านเวที

๘. รวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถอดบทเรียนของผู้เรียนครูและผู้ปกครอง

- เด็กมีทักษะชีวิต
- เสริมทักษะการคิดการสื่อสารการแก้ปัญหา

ปัญหาอุปสรรค

ครู

- ไม่เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนวัตกรรม
- มุ่งผลสำเร็จจนข้ามกระบวนการสร้างสมรรถนะ
- ไม่เปิดใจรับแนวคิดใหม่ใหม่
- ภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากเกินไปขาดแรงกระตุ้นการเติมไฟ

นักเรียน

- ความต่าง ของครอบครัว
- สนใจสิ่งอื่นสิ่งเร้าต่างๆ ตามสมัยนิยม
- ยังขาดทักษะการแสวงหาความรู้ขาดแรงบันดาลใจ
- ลูกนกรอportun ขาดทักษะทางภาษา

ชุมชน

- ไม่เข้าใจกระบวนการนวัตกรรมหลักสูตร
- เมื่อวานความสำเร็จผลงานความนิยมรายได้
- ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

การบริหารจัดการ

- งบประมาณจำกัด
- ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
- นโยบายเร่งด่วนหลากหลาย
- วนรูปมาที่ผลสัมฤทธิ์ต่อด้านเล็กๆ กับแนวความคิดใหม่

โรงเรียนบ้านเพียนาม

timeline

๑. เข้าร่วมอบรมหลักสูตรฐานสมรรถนะตามแผนพัฒนาในโครงการพื้นที่นวัตกรรม
๒. จัดทำ swot ของโรงเรียนนำ doe มาทางหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะโดยพัฒนาวิสัยทัศน์โรงเรียน” นวัตกรรมน้อยเรียงร้อยมาลัยหัตถศิลป์สู่วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยั่งยืน”
๓. ปรับโครงสร้างสัดส่วนการจัดกลุ่มสาระวิชาและเวลาเรียน
๔. coaching online MT
๕. mentor site visit โรงเรียน
๖. coaching online SC...
๗. WS ครูสอนภาษาไทยด้วยวรรณกรรม

ปัญหา

- ยังไม่สามารถเรียบเรียงข้อมูลจากลำดับการทำหลักสูตรได้
- ครูยังขาดเทคนิคและความเข้าใจในการนำทักษะและสมรรถนะมาใช้
- ครูและบุคลากรยังขาดทักษะกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- นโยบายอื่นๆ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ไม่สอดคล้องกับการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- งบประมาณในการใช้ไม่คล่องตัว
- ครูและบุคลากรมีการโยกย้ายบ่อย

ความต้องการ

- วิทยากรผู้มีความชำนาญเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนหลักสูตร
- กระบวนการจัดทำหลักสูตรสมรรถนะที่ถูกต้อง
- รูปแบบหลักสูตรที่แน่ชัดถูกต้อง

กิจกรรม Brainstorming

กิจกรรมการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม Brain gym

ตัวอย่างผลงาน

กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา

พิธีเปิด

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมโรงแรมพรหมพิมาน

พิธีปิด

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔

ณ ห้องประชุมโรงแรมพรมพิมาน

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายวิชิต ไตรสรณกุล	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
๒. นายไกรศักดิ์ วรทัต	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
๓. นางอินทอร คันสร	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวฉันทัญญพรณ์ ไชยพรรค	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	ประธาน
๒. นางณชา แสนจันทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	รองประธาน
๓. นางวิไลรัตน์ เทียบสิทธิคุณ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	กรรมการ
๔. นางปนัดดา ชัยศรี	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการ
๕. นางสาวกุศลวรรณ กาลพัฒน์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการ
๖. นางศิริประภา ชรจันทร์ศรี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ	เลขานุการ
๗. นางสาวชวิศา เศรษฐบุตร	ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นางสาวกรวิการ์ วนาลีโกศล	ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นางสาวสุภาภรณ์ จันทรมนตรี	ผู้ช่วยครูอัตราจ้าง	ผู้ช่วยเลขานุการ